

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA

2000

GEARMÁINIS

ARDLEIBHÉAL AGUS GNÁTHLEIBHÉAL

TUARASCÁIL AN PHRÍOMHSCRÚDAITHEORA

ARDLEIBHÉAL

Ba chóir an tuarascáil seo a léamh i dteannta scéim mharcála na bliana 2000.

***N.B.:** Níor cheart úsáid a bhaint as peann luaidhe chun aon chuid den pháipéar seo a fhreagairt. Is éasca le peann luaidhe an páipéar a shalú rud a fhágann go bhféadfadh na freagraí a bheith doléite. Níl sé éasca ach oiread peann luaidhe ar pháipéar pinc a léamh. Níor cheart Tippex a úsáid. Dá mba mhian le hiarrthóir freagra a neamhbhailiú ba chóir dó stríoca a chur tríd. I gcásanna áirithe d'fhéadfaí marcanna a bhronnadh ar fhreagra a bheadh neamhbhailithe ag an iarrthóir dá mbeadh an scrúdaitheoir ábalta an freagra sin a fheiceáil agus a léamh.*

RÉAMHRÁ

Tá ceithre phríomh-chomhpháirt i Scrúdú Gearmáinise na hArdteistiméireachta, viz.

An Chaint	100 marc
An Triail Chluastuisceana	80 marc
An Léamhthuiscint	120 marc
An Scríbhneoireacht	100 marc

(Gramadach Fheidhmeach & Äußerung zum Thema san áireamh)

MAR A CHRUTHAIGH NA HIARRTHÓIRÍ

Roghnaigh **6,410** iarrthóir an tArdleibhéal i scrúdú na bliana 2000. Seo a leanas an briseadh síos fán gcéad ar na grádanna a bronnadh i mbliana agus sa dá bhliain roimhe sin ag an leibhéal seo:

Bliain	A	B	C	A-C	D	E	F	NG	E-NG	Iomlán na n-iarrthóirí
1998	9.0	29.7	37.6	[76.3]	21.9	1.6	0.1	0.0	[1.7]	7.235
1999	13.4	29.5	33.1	[76.0]	21.2	2.6	0.2	0.0	[2.8]	6.910
2000	12.7	31.2	36.8	[80.7]	17.8	1.3	0.1	0.0	[1.4]	6.410

Léiríonn tábla na ngrádanna olltoradh cheithre pháirt an scrúduithe.

Tarlaíonn sé go n-ardaíonn marcanna an scrúdú cainte, scrúdú atá ag leibhéal comónta, céadatán

iomlán na n-iarrthóirí a bhaineann C3 nó níos airde amach ag an ardleibhéal de 9% agus go n-ardaíonn sé 3-4% breise d'iarrthóirí os cionn E. Baineann suas le 40% d'iarrthóirí B3 nó níos airde amach.

ANAILÍS AR AN BPÁIPÉAR

1. AN SCRÚDÚ CAINTE: 100 MARC (25%)

Cuireadh tuairisc ar fáil faoin scrúdú cainte atá comónta don Ghnáthleibhéal agus don Ardleibhéal sa bhliain 1986, an chéad bhliain ar tugadh isteach é ach níor cuireadh aon tuairisc ar fáil faoi ó shin. Giorraíodh an leagan amach i ndeireadh na n-ochtóidí nuair a baineadh amach an rannóg a bhain le 'Gearrfhreagraí do Shuíomhanna'. Ó 1995 bhíodh rólphléanna agus ábhar ar shraitheanna de phictiúir curtha ar fáil d'iarrthóirí roimh an scrúdú. Mar chuid den siollabas nua a scrúdaíodh den chéad uair i 1997 cuireadh roghanna áirithe ar fáil taobh istigh de ranna agus ó shin i leith cuirtear ábhair don scrúdú cainte ar fáil d'iarrthóirí go luath ina gCúigiú Bliain chun iomlánú na gceithre scil agus cur chuige bunaithe ar théamaí, a éascú. Tugtar cur síos cuimsitheach ag deireadh na dtuarascálacha seo ar an gcaoi a bhfuil páirt na cainte den scrúdú ag oibriú ó tharla gur ar leibhéal comónta atá sé.

2. AN TRIAIL CHLUASTUISCEANA: 80 MARC (20%)

Rinne an scrúdú cluastuisceana scrúdú an-mhaith ar dhá théacs tharraingteacha léitheoireachta a raibh sé éasca tabhairt fútha trí dhúshlám gan choinne leo a thabhairt isteach. Ba lú de na hiarrthóirí a bhain amach an t-iomlán den 80 marc i gcomparáid le blianta roimhe sin. D'éirigh go maith le hiarrthóirí i gCuid a hAon agus i gCuid a Ceathair, réasúnta maith i gCuid a Dó ach dona go leor i gCuid a Trí; sa chuid seo a rinneadh tástáil uilíoch tuisceana ar an gceist.

Molann an Príomhscrúdaitheoir go ndéanfaí taifeadadh ar Chuid a Trí fú thrí as seo amach dá gceadódh fad iomlán na dtéacsanna éisteachta é sin (i.e. é a bheith fós faoi 40 nóiméad).

Cuid a hAon (22 marc)

Léirigh na freagraí ar an gcuid seo go raibh caighdeán maith tuisceana sroichte.

1. (a) Bhí na freagraí cearta ag formhór na n-iarrthóirí anseo.
- (b) Bhí beagán dul amú faoin bpáirtí; scríobh go leor síos *Thor Heyerdahl* nó

Hermann Lietz.

2. (a) Freagraíodh é seo go maith ach nach raibh ach *Deireadh Fómhair* amháin anseo agus ansiúd.
(b) Bhí na freagraí cearta ag formhór na n-iarrthóirí anseo.
- 3 (a) Iarradh ar iarrthóirí *cúig ábhar a lua agus ní raibh deacracht ar bith acu leis sin. Bhí breis agus cúig cinn scríofa ag go leor. Níor aimsíodh Bitheolaíocht Mhara* chomh minic sin agus b'annamh a tugadh *tumadóireacht* mar fhreagra.
(b) *Scoil Teangacha i nGuatamala* an freagra ba mhinicí a tugadh, agus ina dhiaidh sin *Monarcha Tabac i Havana*. Níor scríobh roinnt mhaith síos ach *monarcha*. Maidir le freagraí eile a d'fhéadfadh a bheith ceart baineadh an tuiscint mhícheart as *Santa Maria* nuair a tuigeadh gur long í agus b'annamh a bhí an freagra iomlán ceart: *Honduras scríosta ag Speirling Mitch* le feiceáil.
4. *Cócaireacht agus Glantachán* an dá obair ba choitianta a roghnaíodh. Ní raibh ag *dreapadh na gcrann agus ag crochadh na seolta* le feiceáil rómhinic agus nuair a tugadh fútha níor baineadh an chiall cheart m.sh. *Ag socrú na seolta, ag tarraingt suas na seolta, ag foghlaim seoltóireachta*.
5. *Na scoláirí ina máistrí ar an long agus Píocann siad a gcaptaen féin* an dá fhreagra ba choitianta. Tharla míthuiscintí go minic,áfach. D'fhéadfadh sé nach léireodh iarrthóirí gur thuigeadar an teachtaireacht in aon chor mar *Foghlaimíonn siad an chaoi le hobair a dhéanamh agus le bheith foighdeach agus fulangach*. Chruthaigh mionlach de na hiarrthóirí gur thuigeadar *iad siúd nach raibh ábalta dul ag seoltóireacht cheana bhíodar ábalta dul ag seoltóireacht anois*.

Cuid a Dó: Anruf (17 marc)

De ghnáth freagraítear an cleactadh seo ar theachttaireacht a thógáil, as Gearmáinis, mar atá leagtha síos sna treoracha. Bhí an chosúlacht ar na freagraí go raibh tuiscint níos fearr ag na hiarrthóirí ar a raibh á éileamh orthu.

Ceist 1: Teachtaireacht a Thógáil

Bhí feabhas éigin anseo i ndéileáil le litriú ainmneacha agus le huimhreacha.

Anruf für: Tugadh raon leathan de fhreagraí. Thug An Scéim Mharcála aitheantas do

na féidearthachtaí fuaimíochta. Roghnaigh go leor 'Klept' nó 'Kleft'. Ó tharla go raibh 'besprechen' le cloisteáil ar an téip i ndiaidh 'Klept' cheap roinnt de na hiarrthóirí go raibh dhá shiolla san ainm ('Kleppe' or 'Klepke').

Anruf von: Bhí deacrachtaí ag roinnt de na hiarrthóirí le 'Seibert'. Bíonn deacracht ag lucht labhartha an Bhéarla idirdhealú a dhéanamh idir na gutaí 'e', 'i' agus 'a' sa Ghearmáinis agus is as seo a eascraíonn na leaganacha éagsúla mar 'Saibert', 'Saibart', 'Siebert'. Ba chuidiú é gur fhiafraigh an fáilteoir den fhiosraitheoir arbh 'ai' nó 'ei' a bhí san ainm.

Das Problem: Ba chosúil nach raibh na hiarrthóirí cinnte cé mhéid mionsonraí ba chóir a scríobh. Bhí cuid nár scríobh faic, go leor a rinne iarracht an t-eolas go léir a bhreacadh síos agus a scríobh sna himill agus faoi na línte. Séard a deir scrúdaitheoir amháin: “Nuair a scríobhadar go leor ba dheacair a dhéanamh amach i gcónaí ar thuig na hiarrthóirí an teachtaireacht ach d’éirigh leo na marcanna a fháil mar go raibh na leaganacha oiriúnacha acu sa fhreagra”. Ceapadh gur dhuine *Die Biene* (an bheach) *Olga* a raibh *Debina Olga* mar ainm uirthi.. Ba mhinic na hiarrthóirí ag baint an bhrí mhícheart ar fad as an gcás mar gur cheapadar gur ghearán ó chustaiméir faoi chulaith éadaí a bhí ceannaithe nó a bhí ar cíos, a bhí ann. Cheap go leor gur thagair 'total kaputt' don chulaith éadaí ; níor thuigeadar gurbh é an té a bhí á caitheamh a bhí i gceist. Ar éigean a tugadh faoi na roghanna '...wiegt Tonnen' and 'Kostüm anzuziehen ...'.

Der Anrufer: B’ábhar iontais é a laghad iarrthóirí nár chuir tic ach in aon bhosca amháin agus a d’fhág an dara cuid 'innerhalb einer halben Stunde' ar lár. B’fhéidir gur cheapadar nach bhféadfadh a bheith ceart ach bosca amháin as na hocht gcinn.

Telefonnummer: Tá feabhas tagtha air seo ach fós bíonn sé mícheart ag i bhfad an iomarca. Seo a leanas an freagra ceart:

38 70 41

Léiríonn na huimhreacha gutháin seo a leanas cá ndéantar na botúin is coitianta:

38 17 48

38 60 48

83 70 41

83070140

8207031

Tríd is tríd bhí an caighdeán measctha go maith agus gan ach 6 mharc as 11 á mbaint amach ag roinnt mhaith iarrthóirí.

Ceist 2: Samplaí de na Leaganacha ar baineadh úsáid astu

Tá an toradh le sonrú ar an treoir shoiléir a tugadh go bhfuil an bhrí *nathanna cainte agus abairtíní* le baint as *samplaí de leaganacha teanga* – ar deireadh thiar thall tá samplaí á gcur ar fáil ag na hiarrthóirí in ionad a bheith ag cur síos ar iompar cainte mar a bhíodh! Ba bheag iarrthóir a thug samplaí iompair amháin (*ag screadail, ag cur de,.....*). Bhí ráitis i nGearmáinis agus aistriúcháin Bhéarla leo breactha síos, uaireanta rinneadh an dá rud. Bhí neart samplaí a bhféadfaí úsáid a bhaint astu ach ba bheag iarrthóir a raibh na trí cinn ceart acu. Roghnaigh formhór na n-iarrthóirí 'Ich bin total kaputt'. Ba mhinic freagraí eile ródhoiléir le marc ar bith a dháileadh orthu (m. sh. 'keine Ahnung' a bhfuil 'ich habe keine Ahnung' intuigthe leis ach gur 'Sie haben keine Ahnung, ...' a theastaigh).

Cuid a Trí: Dialog (15 marc)

Ba í seo an chéad uair ó tugadh isteach an fhoirmle nua a ndearna iarrthóirí go dona sa chuid seo ina bhfuil tuiscint uilíoch ar an gcás riachtanach. Fíorbheagán de na hiarrthóirí a fuair marc iomlán ar an gcuid seo. Ba í an chúis ba mhó leis seo go mb'fhéidir gur ceapadh gurbh é 'Maike' (Mike?) glór an fhir rud a d'fhág go raibh na hiarrthóirí ag roghnú an bhosca mhícheart go minic i gCeist 2. Is cosúil nach rabhadar i gcleachtadh dhá chlann a bheith ag roinnt aon ghluaisteán amháin eatarthu, ach oiread, agus mar sin nár thuigeadar an tábhacht a bhain leis an ngluaisteán. Cheap roinnt acu gur theastaigh ó Sven gluaisteán nua a cheannach!

Ceist 1:

Roghnaigh an chuid ba mhó díobh an bosca ceart a thaispeáin gur idir *beirt dhéagóirí ar chomharsana iad* a tharla an comhrá ach theip orthu a rogha a chruthú le dhá phointe eolais - pointe amháin eolais a bhí ag go leor. *Tá deartháir óg aici* ach níor cuireadh *Deir Sven gur comharsana iad* leis sin ach go hannamh, mar gur riléir gurbh ea, b'fhéidir?

Ceist 2:

An aidiacht ab fhearr a dhéanfadh cur síos ar dhearcadh **Maike** agus é ag comhrá: (*dioplómaitiúil*). Níor tugadh freagra rómhaith ar an gceist seo. Mar thástáil ar thuiscint uilíoch ar a raibh ag tarlú sa chás seo chuir sé iomarca stró ar líon ard iarrthóirí. Is cosúil go léiríonn a lán de na freagraí nach raibh a fhios ag na hiarrthóirí cérbh é. Nuair a thosaíonn an téip 'Maike' a ghlaonn an fear ar an mbean agus tugann sise 'Sven' air le linn an chomhrá. An raibh iarrthóirí measctha suas idir 'Maike' (ainm a dtáinig siad trasna air roimhe sin i dTEXT 11 ar bhan-iriseoir amaitéarach) agus *Mike* nó *Mikey*?

Nó an amhlaidh a bhí na haidiachtaí cáilíochta seo a tugadh mar rogha ró-chaolchúiseach? D'fhéadfaí a rá gur dhearcadh *searbhasach* a bhí ag Sven agus ba í an aidiacht seo a bhí ar bharr rogha-liosta na bhféidearthachtaí. Breacadh síos *searbhasach* agus *breithmheasúil* go minic mar aidiachtaí ab fhearr a dhéanfadh cur síos ar dhearcadh Maike le linn an chomhrá.

Nuair a tugadh mionsonraí faoi *dioplómaitiúil* ba *cuireann in úil gur chóir dó dul ar an mbus / cabhraíonn leis an timpeallacht / costais roinnte* an freagra ba choitianta. Ní raibh an freagra seo ag aon iarrthóir *deireann nach bhfuil rudaí leath chomh dona is a cheapann sé / freagra dioplómaitiúil ar chur i leith faoin nguma coganta* nó *ar shaitéain faoi ghlanadh an ghluaisteáin agus boladh gadhair*.

Ceist 3: (a) Pointí faoin mbearrán a bhí ar **Sven**; (b) moladh **Mhaike**.

(a) Bhí na hiarrthóirí ábalta deileáil leis seo gan stró; *deir sé haha go searbhasach / tá an bus deireanach / tá air fanacht faoin mbáisteach* na freagraí ba choitianta.

Uaireanta níor tugadh dóthain sonraí, mar shampla *tá boladh sa ghluaisteán*, nó bhí na sonraí measctha suas *ba cheart di a rá lena deartháir óg fanacht i suíochán an linbh* nó *bíonn sé ag gearán faoi na páipéir milseán ar an tsráid*.

(b) Meascadh suas 'Diskutieren' le *disco* i lear mór freagraí, agus bhain roinnt iarrthóirí ciall eile ar fad as an gcomhrá bunaithe ar an míniú nua seo. Seo leanas sampla de fhreagraí a tugadh:

- *Molann Maike go rachaidís go léir chuig an dioscó*.

- *Ar deireadh beartaíonn siad dul chuig an dioscó i ngluaisteán amháin bealach amháin agus an bealach eile ar ais.*
- *Go mbaileoidh a muintir é agus go dtabharfaidh siad chuig dioscó é.*
- *Molann sí gluaisteán a muintire a fháil ar iasacht agus dul chuig damhsa.*

Freagraí eile a bhí mícheart, ar bhealaí eile:

- *An gadhar a thabhairt leis agus a muintir chuig áiteanna é a thabhairt thart timpeall leis i ngluaisteán.*
- *D'fhéadfadh an dá mhuintir taisteal le chéile chuig áiteanna.*
- *Molann go mbuailfeadh sí féin agus a muintir leis agus iad a bhailiú.*

I líon áirithe cásanna níor léirigh na hiarrthóirí sách soiléir ina gcuid freagraí gur *cheart don dá mhuintir suí síos le chéile chun an cheist a phlé*. Freagra tipiciúil ab ea: *Ba chóir dóibh labhairt lena dtuismitheoirí faoi*. Glacadh le sleachta oiriúnacha i nGearmáinis agus dáileadh lánmharcanna orthu mar nár tugadh a mhalairt de threoir ach déanta na firinne ba bheag iarrthóir a d'úsáid sleachta as Gearmáinis.

Cuid a Ceathair: Nuacht agus Aimsir (26 marc)

Tríd is tríd freagraíodh an chuid seo go maith.

- (a) Bhí sé seo ceart ag formhór na n-iarrthóirí. Mar sin féin bhí 40m thíos ag cuid acu in ionad 40cm – nó 14/70!
 - (b) Ní raibh aon deacracht leis.
- (a) D'fhreagair a bhformhór scoileanna / scoláirí ach níor luaigh ach beagán an stát 'Nordrhein Westfalen'. I líon áirithe cásanna chuir litriú míchruinn an chiall as a riocht, nó fágadh páirteanna den ainm ar lár.
 - (b) Scríobhadh Meán go minic in ionad Meáin agus fágadh nua ar lár anseo agus ansiúd.
- Tríd is tríd freagraíodh na dátaí go maith, uaireanta an 22ú nó an 20ú Meán Fómhair a bhí thíos in ionad an 25ú Meán Fómhair. Bhí sé deacair ar chuid de na hiarrthóirí an t-eagraí a oibriú amach. Fágadh Eorpach ar lár go minic agus

baineadh úsáid as Laetha Líonra go minic. Baineadh an chiall Comhpháirteanna na Meán nó Cumarsáid sna Meáin as Inniúlacht na Meán.

4. Freagraíodh é seo go maith mar go raibh go leor roghanna sna sonraí.
5. (a) Ba mhinic an teocht 22 céim a bheith ceart ach an focal Uisce a bheith fágtha ar lár. Mar an gcéanna bhí 20 céim ceart sách minic ach níor luaigh na hiarrthóirí na focail san oíche.
- (b) Ba mhinic an bealach a bheith mícheart. Scríobhadh síos R31, 31A, A13 agus A130. Ar éigean a bhí na roghanna Bottrop go hEmden nó bóthar amach go Bottrop Theas le feiceáil.

Bhí roinnt mhaith iarrthóirí nár thuig 'Kuh' (bó). Ba é an freagra ba ghreannmhaire gur tharla *coup* (sic) *ar an tsráid*. Níor hinsíodh dúinn cé a bhí i gceannas ar an gcoup!

As tomhasanna de bharr a gcinn a tháinig *dóirteadh ola, timpiste nó leoraí a d'iompaigh bun os cionn*. Thuig roinnt mhaith de na hiarrthóirí gur mar gheall ar an *mbó* a chaithfí tiomáint go cúramach ach sa deireadh bhí na freagraí mícheart acu mar gur mheasadar go raibh an bhó *ina luí ar an mbóthar* nó *marbh* nó in aon chás amháin gur *thit sí de leoraí*.

3. LÉAMHTHUISCINT: 120 MARC (30%)

TEXT I: Leseverständnis (60 marc)

Bhí an téacs seo sothuigte agus spéisiúil d'iarrthóirí. Freagraíodh na ceisteanna as Gearmáinis den chuid is mó trí Ghearmáinis agus rinneadh iarracht éigin tabhairt faoi ionramháil. Forainmneacha pearsanta agus aidiachtaí sealbhacha a athrú ón gcéad phearsa uatha go dtí an tríú pearsa uatha an ionramháil ba mhó a rinneadh agus gan dabht chuidigh seo go mór le hiarrthóirí nach raibh an-chinnté díobh féin. Ach mar a tharlaíonn i gcónaí bhí iarrthóirí ann nach ndearna ach an giota iomlán den téacs a bhí idir na línte a bhí i gceist a athscríobh.

1. (a) D'éirigh le formhór na n-iarrthóirí dhá phointe a oibriú amach anseo agus d'athraíodar 'ich' go 'er'. Chruthaigh siad siúd nár

éirigh leo an t-athrú a dhéanamh i gceart, teachtaireacht as an nua m.sh. 'er habt Lust für **deine** Eltern und inzwischen hatte **dich** geheiratet!'

- (b) Tríd is tríd rinneadh é seo go maith. B'éigean d'iarrthóirí dul síos trí 21 líne de théacs – tástáil mhaith ar thuiscint. Iad siúd a chaill marcanna is minic a tharla go raibh daoine curtha ar an taobh mícheart acu. Fágadh 'Vier' amach roimh 'Großeltern' go minic. Deacracht eile ab ea an forainm sealbhach - úsáideadh 'ihr' go minic in ionad 'sein'.
- (c) Tógadh '**Aber** auf all den Bildern war kein solcher Mann zu sehen' amach díreach as an téacs go minic gan aon ionramháil a dhéanamh air – bhí lánmharcanna le fáil ach 'aber' a bheith fágtha ar lár.
- (d) Rinneadh é seo go maith. Bhí deacracht ag roinnt de na hiarrthóirí le forainmneacha mar 'hinter **ihm**'.
- (e) Tríd is tríd rinneadh go maith é. D'fhéadfaí na trí líne dheireanacha a athscríobh ach 'mir' a bheith athraithe go 'ihm' ag na hiarrthóirí: 'Er gab **ihm** zur Antwort, auf seinem Abzug und auch auf dem Negativ sei kein solcher Mann im Hintergrund sichtbar'. D'athraigh go leor iarrthóirí 'sei' go 'war' ach chuireadar an chiall as a riocht mar go raibh seo scríofa acu: 'Weder auf seinem Abzug und auch dem Negativ war kein solcher Mann im Hintergrund sichtbar'. D'athscríobh iarrthóirí eile an giota amach díreach agus ní dhearna siad iarracht ar bith 'sei' a athrú go 'war', agus níor bhaineadar ach leath de na marcanna amach air sin.
2. (a) *Bhí sé faoi chrann* an pointe a bhí faighte ag formhór na n-iarrthóirí. Ba bheag díobh a luaigh *nach bhfaca sé an fear riamh ó thaobh a thuismitheoirí de*.
- (b) Rinne iarrthóirí go maith ar an gcur síos. Scríobh a bhformhór *súile dorcha/ lámhainní bána*. Anois is arís bhí an léamh mícheart ag iarrthóirí

ar lámhainní bána agus scríobhadar *bróga bána* nó *bróga reatha bána* nó scríobhadar *bhí cása bán láimhe ar iompar aige* nó thugadar an chiall uilíoch *gléasta amach i mbán atá sé*. Bhí líon mór, áfach, nár thuig an 'Stock mit einem silbernen Knäuf'. Seo samplaí: *bhí a lámha lán le cnapáin /smutaí iad an dá láimh a bhí air agus murláin orthu / bhí a lámh ina phóca agus murlán airgid ann / lámha i bhfastó ina chéile mar mhurlán / bhí fáinne aige a raibh murlán airgid air / bhí búcla airgid ar a mhuinchille a chuaigh chomh fada lena lámh /bhí an dá láimh dúnta le chéile go daingean ina ndoirne aige /bhí a lámh in iris aige. Dúirt corriarthóir nach raibh ach cúpla ribe ar an bhfear. D'éirigh lena bhformhór trí phointe a bheith i gceart acu.*

3. Freagraí maithe faighte uaireanta. Ach mar sin féin scríobh iarrthóirí síos freagraí nach raibh chomh soiléir sin chomh minic sin mar nár thugadar an t-eolas go cruinn mar a héilíodh é. De ghnáth scríobhadar *bhí sé trína chéile, bhí inní air / cuimhníonn sé air nuair a bhíonn sé ina aonar / ní féidir leis stopadh ach a bheith ag cuimhneamh air...* agus dá bhrí sin dáileadh na cúig mharc uilíocha orthu. Seo iad na cinn ab annamhaí a bhí le feiceáil: *chas sé timpeall go tobann.....*nó *dhúisigh sé agus é scanraithe....* Bhí go leor nár scríobh síos go soiléir gur **tógadh suas (a intinn) go mór le** ach **chuireadar trasna** é ar an mbealach a raibh an cheist freagartha acu.
4. Fuair formhór na n-iarrthóirí dhá phointe ar a laghad. Bhí roinnt de na freagraí leagtha amach go hálainn agus gach gné den mhistéir a bhí sa sliocht á gclúdach freisin agus sa chaoi a raibh na samplaí curtha in ord tháinig *cruinniú an teannais trasna ina dteannta*. Bhí roinnt de na freagraí chomh maith sin gur cuireadh leis an Scéim Mharcála iad (i.e. an dearbhú seasta *nach bhfaca an t-athair an fear riamh, riamh*). A bhformhór siúd a thug faoin mbriathar 'aufschreckte' níor thuigeadar é. Ar éigean a luadh an pointe faoin *bhfear céanna a bheith le feiceáil i ngrianghráfanna a raibh blianta eatarthu*. Ná an pointe faoi *gan aon ainm, aon áit ná aon dáta a lua*. Tugadh léiriú faoi dhó go raibh an sliocht giorraithe (...) ag línte 33 agus 66 ach ceapadh trí dhearmad, cé gurbh inmholta é, gur teicníc stíle a bhí ann: *Ardaíonn na poncanna i lár alt 3 an teannas, an mhistéir, b'fhéidir gur*

leide iad go raibh níos mó ar eolas ag an athair ná mar a bhí sé ag ligean air féin. Samplaí de chumadóireacht atá sa dá fhreagra seo a leanas: Tá an fear mistéireach seo scoite amach agus tá sé ina sheasamh ar chúl crainn. Cruthaíonn sé seo (an) m(h)istéir mar go ndéanann sé fuaim mhistéireach as torann na nduilleog atmaisféar mistéireach bagarthach.

Bíonn bacainní bóthair sa bhealach air i gcónaí agus é ag leanacht lena chuardach.

TEXT I: Angewandte Grammatik – páirt den Scríbhneoireacht: (25 marc)

Tugadh isteach formáid dhifriúil don *Angewandte Grammatik* i mbliana tar éis don fhormáid chéanna de *Grammatische Strukturen erkennen* and *Ergänzen Sie die folgenden Sätze* a bheith ann le trí bliana anuas. Chuidigh comhthéacs na dtéacsanna a bhí an-éasca le léamh leis an athrú seo nach raibh aon choinne leis mar a léiríonn na torthaí iomlána a bhfuil dáileadh atá meáite go maith, orthu. Ba chóir d'iarrthóirí a bheith ag súil le tástáil ar raon de na struchtúir ghramadaí is tábhachtaí agus le hathruithe eile ar pháipéir amach anseo.

Ag an Ardleibhéal éilítear ar iarrthóirí déileáil le tascanna a thástáileann a gcumas struchtúir ghramadaí a **aithint** agus a úsáid. Is den riachtanas gur ag tagairt siar chuig, nó ag éirí as an téacs iriseoireachta nó as an sliocht liteartha a thagann na ceisteanna seo ar an nGramadach Fheidhmeach. Bhí sleachta saibhre agus cur síos iontu i dTÉACS 1 agus an bhéim ar aidiachtaí agus ba ghné láidir i gcur i ndiaidh a chéile an scéil an chaint thuairiscithe (indíreach). Ó tharla gurbh í seo an chéad uair a raibh an dá struchtúr ghramadaí seo á dtástáil go sonrach sa rannóg ar an ngramadach fheidhmeach níor leagadh mórán béime ar an gcumas caint indíreach a **aithint** ná a comhionann a thabhairt i gcaint dhíreach.

1. (a) Aidiachtaí oiriúnacha a roghnú agus iad a líonadh isteach leis an gcríochnú ceart:

Náid a bhain roinnt mhór iarrthóirí amach anseo mar nach ndearnadar ach na haidiachtaí a líonadh isteach agus gan an críochnú a bheith ceart, cé gurbh é a mhalairt sin a bhí á bhí á chur in iúl ag an sampla a bhí tugtha.

Chuir roinnt eile an críochnú “-en” a bhí tugtha sa sampla isteach - agus

bhí sin ceart i dtrí chás as cúig ar aon nós! Bhain na hiarrthóirí úd a dhírigh a n-aird ar chruinneas gramadaí a bheith acu lánmharcanna amach anseo.

D'éirigh níos fearr le huimhir níos airde de na hiarrthóirí anseo mar gur **aithníodar** an *tuisseal*, an *uimhir* agus an *inscne*, cé nach raibh an críochnú ceart le haghaidh na n-aidiachtaí líonta isteach i gceart acu in (a). Bhí an t-idirdhealú idir uatha agus iolra sách éasca. Bhí inscne na n-ainmfhocal ródheacair do roinnt áirithe de na hiarrthóirí, fiú le 'Mann' a bhí sách soiléir agus a bhí ann faoi dhó.

2. Bhí sé seo fágtha ar lár ag roinnt de na hiarrthóirí cé gur léirigh an sampla go soiléir céard a bhí le déanamh. Ba é an botún ba mhinicí gan athrú ó *er* go *ich* ach an *er* a scríobh arís mar in *nie hat er diesen Mann gesehen*. Uaireanta scríobhadh síos an rangabháil chaite agus í mícheart. Rinne roinnt eile de na hiarrthóirí iarracht mhaith le direkte Rede ach rinneadar botún in ord na bhfocal agus dá bhrí sin níor bhaineadar amach ach t-aon mharc amháin sa deireadh.

TEXT II: Leseverständnis (60 marc)

Bhí an téacs seo an-éasca ag an hiarrthóirí le tabhairt faoi agus spéisiúil, freisin. Os a choinne sin bhí Ceist 3 agus Ceist 4 (c) sách dúshlánach.

1. (Bosca) Líon isteach an t-eolas:

Freagraíodh é seo go maith mar ní raibh na ceisteanna ródheacair agus bhíodar leagtha amach go maith i bhfoirm bosca.

Cár foilsíodh é?

Tríd is tríd gan aon deacracht leis – ach gur scríobh cúpla iarrthóir “páipéar áitiúil”.

Cé chomh minic is a foilsíodh é?

Freagartha go maith.

Cén cineál daoine a scríobh é?

Freagartha go maith.

Cén aois ghrúpa ar scríobhadh dó é?

Freagartha go maith.

Cé a bhí i mbun eagarthóireachta?

Rinne roinnt acu dearmad *Axel*, dara eagarthóir a lua.

An colún ba mhó a raibh tarraingt air? 'Gruß und Kuss' - phioc roinnt iarrthóirí

'Jawoll'.

Cineálacha altanna?

Scríobhadh trí cinn de ghnáth.

2. (Griolla) Tascanna agus Cláir ama na foirne:

D'fhreagair an chuid ba mhó de na hiarrthóirí an cheist seo go maith ach bhí roinnt míthuiscintí anseo agus ansiúd:

Tugadh síos gur *thóg Maíke grianghrafanna* in ionad a scríobh gur *á roghnú* a bhí sé.

Cheap go leor gur *ag deisiú* ríomhairí a bhí *Hansi*.

Bhí roinnt mhaith nár thug faoi deara go raibh an dara tasc idirlámha ag *Marc* agus ag *Axel*.

Mheasc go leor de na hiarrthóirí suas '**schulfreien** Mittwoch' agus '**Schulferien**' faoi 'Cláir ama'.

Scoláirí nach raibh ag éirí rómhaith leo níor chuireadar síos nár oibrigh *Marc* agus *Axel* ach gach *ré sheachtain*.

2. An Leagan Amach agus an Stíl oiriúnach don Ábhar agus do na Sprioc

Léitheoirí:

Bhí roinnt mhaith de na hiarrthóirí nach bhfaca go raibh ceangal idir an leagan amach agus an stíl leis an sprioc (*léitheoirí óga*); mar sin bhí a bhfreagraí siúd ródhoiléir agus róghinearálta. Scríobh roinnt eile go leor faoin ábhar ach ní dhearnadar aon tagairt don leagan amach ná don stíl. Shílfeá ó roinnt de na freagraí go raibh staidéar ar na meáin déanta ag iarrthóirí áirithe agus go ndeachadar sa seans lena raibh foghlamtha acu as sin ach ní dhearnadar aon tagairt don téacs a bhí os a gcomhair. Náid an marc a bhain go leor amach anseo. Dúirt a bhformhór go raibh an leagan amach agus an stíl oiriúnach.

4. Ceisteanna as Gearmáinis:

(a) Níor bhain roinnt mhaith iarrthóirí an bhrí cheart as an gceist seo mar gur cheapadar go gcaithfidís toipic **a mholadh** don agallamh in X-Ray – b'fhéidir gur cheart '**Finden Sie...**' a bheith sa cheist in ionad 'Geben Sie'. Bhí roinnt de na freagraí an-ghalánta ach is náid an marc a fuair eadar. Seo cuid de na freagraí: *Druck in der Schule / Drogen / Fußball / Umwelt*.

- (b) Tríd is tríd bhí freagraí maithe air seo ach uaireanta bhí na tascanna a bhí idirlámha ag na heagarthóirí Marc agus Axel san áireamh sna trí shampla a tugadh. (Ní áirítear iad sin mar 'Jugendliche'). Ar éigean a rinneadh tagairt ar bith do thascanna mar *Seoladh ar ríomhphost, seoladh ar facs* nó *ag úsáid an teileafóin*.
- (c) Dúslán a bhí sna hainmfhocail chomhchiallacha agus réitíodar amach an éascaíocht a bhí sa chéad cheist. Ceist 4 agus Ceist 5 na ceisteanna ba mhinicí a raibh freagraí cearta leo. 'Nervös' a bhí mar fhreagra coitianta ar (2), 'auseinanderziehen' ar (5). 6 mharc as 10 an marc ab airde a baineadh amach anseo.

4. AN SCRÍBHNEOIREACHT: 100 MARC SAN IOMLÁN (25%)
(Angewandte Grammatik:25; Äußerung: 25; Schriftliche Produktion: 50)

TEXT II: Äußerung zum Thema (25 marc)

Bhí na marcanna don Ábhar sa dá rogha sách ard. Roghnaigh formhór na n-iarrthóirí (b). Thart ar 27% do rogha (a) agus 73% do rogha (b) an briseadh síos a bhí ann.

Tugadh **dhá mharc dhiscréideacha** i mbliana mar chúiteamh ar phointí/ar thuairimí (ábhar) a bhí curtha trasna go gearr ach a raibh an ionramháil déanta go healaíonta orthu. Dúirt scrúdaitheoirí go raibh an iomarca á scríobh ag iarrthóirí, go háirithe ag cailíní, sa pháirt seo. Tá na freagraí ag iompú isteach ina n-aistí ach níl ach an 100 focal atá leagtha síos ag teastáil chun an tasc a dhéanamh go críochnúil.

Braitheadh gurbh fhearr a d'éirigh leo siúd a roghnaigh rogha (a) ná mar a d'éirigh leis an gcuid a roghnaigh (b). Bhí stíl níos úire, níos pearsanta agus níos gonta ag na hiarrthóirí a roghnaigh (a) thar (b). An botún ba mhó a rinneadar siúd a roghnaigh (b) ab ea nár dhíríodar i gceart ar na ceisteanna a bhí curtha. Ní raibh ag cuid acu ach eochairfhocail a fheiceáil chun leagan ar ábhar a bhí ullmhaithe roimh ré acu; scríobhadh go leor faoin *Tiogar Ceilteach* agus fágadh pointí eile i (b), Páirt B, ar lár, nó chonaic iarrthóirí an focal *Schule* agus scríobhadar cuntas iomlán beacht faoin scoil in Éirinn agus faoin scoil sa Ghearmáin, nó níor thugadar aird ar an ngné a bhí sa cheist i.e. athrú, agus léigh siad 'Was gibt es für Jugendliche in Irland?'

Rogha (a): Leserbrief an X-Ray

I bpáirt A (féach teidil sa Scéim Mharcála) bhreathnaigh iarrthóirí siar ar an alt a bhíodar díreach tar éis a léamh agus bhíodar ábalta an t-ábhar a theastaigh uatha a fháil as sin, agus thagraíodar do X-Ray a bheith le fáil ar an Idirlíon. Cheangail roinnt acu suas an spéis a bhí acu ann len iad a bheith ag foghlaim Gearmáinise nó gurbh ag daoine óga do dhaoine óga a bhí an leathanach scríofa.

- *X-Ray ist gut, weil man die Internet Homepage lesen kann. / Ich besuche die Internet Homepage der Zeitung so oft wie möglich.*
- *X-Ray ist von Jugendlichen für Jugendliche geschrieben.*
- *Der Redakteur ist auch sehr jung.*
- *Die Jugendlichen sind auch sehr freundlich in dem X-Ray Team.*
- *Sie schreiben über Jugendthemen.*
- *Es ist sehr gut, daß die Jugendlichen die Chance haben, ihre Meinung zu verschiedenen Themen zu schreiben.*
- *Es gibt die Jugendlichen eine Chance zu reden über ihren Probleme.*
- *Also ich finde die Seite sehr gut für mein Deutsch.*

I bpáirt B bhí sé de chlaonadh ag roinnt mhaith acu a cheapadh gur bhain 'was Jugendliche gern lesen' leis an ábhar seachas leis an gcineál léitheoireachta a bhfuil suim mhór ag daoine óga inti. Bhí an chuma ar an scéal go raibh roinnt mhaith iarrthóirí ann nár thuig an difríocht idir 'Zeitung' agus 'Zeitschrift'. Cuireadh 'Seite' nó 'Zeitschriftung' isteach in ionad 'Zeitung' anseo is ansiúd.(!) *Fadhbanna, drugaí agus scoil* na hábhair ba mhó a bhí faoi chaibideal sna hirisleabhair.

Ba iad *Druck und Stress in der Schule / Drogen* ach freisin *Umwelt / Athchúrsáil / Musik / Tanzen / Sport / Kleidung und Haare* na toipicí ba choitianta a luadh i bpáirt C.

Seo leanas a raibh le rá ag scrúdaitheoir amháin faoi leagan amach na litreach: 'Bheifeá ag súil go roghnódh na hiarrthóirí 'du' in ionad an 'Sie' foirmeálta ó tharla go raibh Leserbrief le scríobh chuig foireann X-Ray, foireann a léiríodh mar dhaoine óga spraoiúla san alt. Ach ní mar sin a bhí. Ach ar an lámh eile d'fhéadfadh go mbeidís ag smaoineamh ar an eagarthóir Marc (33) agus b'shin seanaois ina súilesean!

Rogha (b): Artikel für Schülerzeitung

Ba í seo an rogha ba choitianta. I bpáirt **A**, thug na hiarrthóirí a laghad airde ar an bhfocal 'traditionell' mar chuid den íomhá Éireannach i gcomhthéacs na comparáide a bhí le déanamh le saol an lae inniu gurbh éigean an Scéim Mharcála a chur in oiriúint dá réir. Bhí na gnáthabairtí faoin 'schöne Landschaft' agus faoi 'freundliche Leute' tugtha síos acu. Thagair na scríbhneoirí ab éifeachtaí don léirmheas a rinneadh ar Angela's Ashes i 1998 (Die drei A's: Armut, Arbeitslosigkeit, Alkoholismus. Die drei K's: Kinder, Küche, Katholizismus), ach ní dhearnadar aon tagairt ar leith do dhéagóirí. Tugadh seanfhreagraí ar ais ar an bhfód arís mar a tharla i rogha (b) i bpáirt **A** i 1998.

Seo sampla de shamplaí tipiciúla agus gan mórán cuma orthu:

- *Leute sehen Irland als ein klein Land mit kein Erfahrung in dem großen Welt.*
- *Alkoholiker / gastfreundlich / Humor / einzigartige Lustigkeit / Kneipe als Treffpunkt / schöne grüne Felder / die grüne Insel am Westrand Europas / die katholische Kirche / alte Autos*
- *Die Familie ist wichtig und wir treffen einander.*
- *Die irischen Familien sind zu groß.*
- *Leute sind altmodisch.*
- *Alle Leute leben auf dem Land.*

I bpáirt **B**, bhí an chuma air nach ndearna na hiarrthóirí ach sracfhéachaint a chaiteamh ar na nodanna éagsúla agus ansin gur thosaíodar ag scríobh ábhair a bhí foghlamtha de ghlanmheabhair acu don scrúdú cainte ach nár cheanglaíodar leis an gceist a bhí curtha in aon chor é: 'Was hat sich für Jugendliche geändert?' Scríobh formhór na n-iarrthóirí faoi *Geld / Teilzeitjob / auf die Uni gehen / ausgehen* gan aon cheangal a dhéanamh leis an gceist a bhí curtha. Tháinig an Tíogar Ceilteach amach arís ach gan aon athrú a bheith déanta ar an gcomhthéacs. Chuir go leor díobh díobh faoi *Flüchtlinge* agus dearcadh nach raibh róchaoithiúil acu. Tá samplaí anseo thíos, chun muid a chur ar ár suaimhneas, de fhreagraí a thug iarrthóirí an-chumasacha a thug isteach an chomparáid agus freisin a scríobh abairtí maithe mar aistriú agus mar réamhrá ar altanna: m.sh. *'Heutzutage hat sich viel geändert:'*

- *Leute emigrieren, weil sie wollen, weil sie mehr von der Welt sehen wollen. Sie*

müssen nicht emigrieren.

- *Heutzutage haben die Jugendlichen mehr Geld, weil sie Teilzeitjobs haben.*
- *Die Mehrheit kann sich jetzt einen höheren Lebensstandard leisten. Es gibt mehr Aufstiegschancen.*
- *Für Irland waren die neunziger die Periode des keltischen Tiger. Heutzutage sind die Jugendliche selbstbewusst und es herrscht eine Aufbruchsstimmung...*

I bpáirt C, iarradh ar iarrthóirí a dtuairimí pearsanta féin faoi na hathruithe a bhreacadh síos. Ba í seo an cheist “Was bedeutet **das** für Sie persönlich?” agus bhíothas ag súil go mbreathnódh na hiarrthóirí siar ar Pháirt B ach bhí go leor díobh nár thuig é sin. Luadar siúd a thuig an cheist go raibh níos mó airgid acu, go mbeadh sé éasca acu obair a fháil agus nach gcaithfidís dul ar imirce. Breacadh síos pointí faoin drochaimsir in Éirinn freisin!

Seo leanas arís samplaí de fhreagraí an-mhaithe:

- *Heute haben die Jugendlichen mehr Freiheit. Das finde ich gut. Natürlich hat man mehr Geld in der Tasche, aber auf der anderen Seite herrscht Armut. Das ist ein Nachteil. In der Schule gibt es auch viel Leistungsdruck.*
- *Es gibt noch Armut. Es gibt viele Obdachlose hier in Irland. Sie schlafen unter den Brücken und in Türeingängen.*
- *Für mich bedeutet diesen wachsenden Wirtschaft viel. Ich habe die Gelegenheit, andere Ländern zu besuchen und andere Kulturen kennenzulernen. Das finde ich echt super. Aber auf der anderen Seite bekommen die Jugendlichen kein Geld von diesen sogenannten keltischen Tiger. Ich bin der Meinung, daß wir auch der keltische Tiger sind und „wir wollen unsere Stück vom Kuchen.“*
- *In meiner Schule gibt es Leute, die Drogen mißbrauchen. Ich finde das dumm und gefährlich.*
- *Im Moment haben die Jugendlichen mehr Geld und das führt zu Problemen mit Drogenmißbrauch. Jugendliche haben das Geld und ihre Eltern arbeiten immer. Dadurch haben sie die Gelegenheit, Drogen zu kaufen und zu benützen. Ich bin der Meinung, dass Jugendliche einsam und fremd fühlen und als Folge drehen sie zu Drogen um das Unangenehme zu vergessen. (an-phointe go deo!)*

- *Für mich fühle ich, daß ich unter viel Druck stehe, was Markenklamotten und solche Luxuswaren betrifft. Wegen des sogenannten keltischen Tigers kann die Mehrheit der Jugendlichen sich jetzt so viele Luxuswaren leisten. Im Moment studiere ich für mein Leaving Cert und dadurch habe ich keine Zeit um ein Nebenjob zu haben. Deshalb habe ich das Geld für Markenklamotten nicht.*
- *Ich kann nicht leugnen, daß es zahlreiche Vorteile gibt. Ich habe mein eigenes Auto, obwohl die Versicherung sehr teuer ist. Manchmal nervt es mich, daß wir in einem stark industrialisierten Land wohnen, aber alles ist anders. Was können wir tun? Wir müssen zufrieden sein ... Unsere Eltern hat keine Wahl gehabt und hat in einer Fabrik gearbeitet für eine schlecht Lohn gearbeitet. Heutzutage haben wir Rechten und Freiheit – sollen wir zufrieden sein?*

Schriftliche Produktion (50 marc)

Den dá rogha ba í an Litir (a) ba mhó ba spéis leis na hiarrthóirí; roghnaigh 86% í i gcomparáid leis an 14% a roghnaigh an Karikatur (b). Measadh go raibh an litir níos éasca le tabhairt fúithi; agus bheadh roinnt mhaith den ábhar a bheadh clúdaithe le linn an ullmhúcháin do Pháirt an Ghnáthchomhrá den scrúdú cainte.

Rogha (a): Litir

Bhí an t-ábhar pearsanta, bhí na hiarrthóirí ar a gcompórd leis na toipicí mar gur bhaineadar lena saol féin agus lena bpleananna don todhchaí. D'éirigh leis na hiarrthóirí go léir marcanna arda a bhaint amach don ábhar.

Oscailt: Bhí alt maith mar oscailt ag formhór na n-iarrthóirí agus bhaineadar amach an dá chineál marcanna.

Pointe A: A rogha slí bheatha, an chúis a bhí leis sin, agus an cineál traenála nó oideachais tríú leibhéal a theastódh, a bhí lárnach sa cheist. Bhí sé de chlaonadh ag iarrthóirí leathnú amach ar na torthaí/na pointí a theastódh chun áit a fháil i gcoláiste seachas díriú ar na riachtanais ba chóir don chúrsa a chlúdach chun an post a fháil. Bhí sé de chlaonadh ag na hiarrthóirí coinneáil leis na roghanna a bhí déanta acu féin i leaba cur síos a dhéanamh ar a mbeadh ag tarlú ina dhiaidh sin.

Mheasc roinnt mhaith iarrthóirí suas 'Lehre' (printíseacht) le 'Lehrer' (múinteoir), mar ba léir ón líon mór a bhí ag iarraidh a bheith ina múinteoirí. Níor mhinic a scríobhadh síos an leagan baninsneach den tslí bheatha nuair ab shin a bhí ag teastáil. Scríobhadh síos leaganacha Béarla go minic: *m.sh.teiripeach urlabhra*.

Pointe B: Tríd is tríd bhí iarrthóirí ábalta a mhíniú cén chaoi a bhfuair eolas faoi phostanna. Chabhraigh an litir a bhí ar an bpáipéar leo, gan dabht. Chuir an chuid ab ábalta díobh síos ar an Idirlíon nó ar Laetha Oscailte i gcoláistí nó go raibh cáilíochta éagsúla ag deartháireacha nó ag deirfiúracha leo ['an die Uni schreiben ... Uni schickt Informationen an die Schule ... Fernsehsendungen ... Internet ... Bücher ... Informationen von Geschwistern, Eltern, Verwandte, die den Beruf schon ausüben']. [an die Uni schreiben ... Uni schickt Informationen an die Schule ... Fernsehsendungen ... Internet ... Bücher ... Informationen von Geschwistern, Eltern, Verwandte, die den Beruf schon ausüben].

Point C: Bhí líon mór nár fhreagair an cheist 'Was hältst du von einem Praktikum während der Schulzeit?' ar chor ar bith. Bhíodar siúd a raibh an Idirbhliain déanta acu (fiú má d'úsáid siad an téarma Béarla féin) ábalta tagairt a dhéanamh don dá thréimhse taithí oibre a bhí déanta acu. Scríobh iarrthóirí amháin: 'Das Praktikum ist eine positive Erfahrung für das zukünftige Leben. Es gibt einem mehr Arbeitschancen. Ein großer Vorteil: man muß die Schule während des Praktikums nicht besuchen'.

Ó tharla gur éiligh an cheist faoin taithí oibre an freagra a bheith san aimsir chaite bhí roinnt mhaith de na hiarrthóirí a raibh trioblóid acu leis na foirmeacha cearta de na briathra san Aimsir Chaite. Níor scríobh cuid de na hiarrthóirí síos ach an t-infinideach nuair ba chóir dóibh úsáid a bheith bainte acu as rangabhálacha caite. Léireoidh sampla é seo:

- Ich habe kein Praktikum machen, weil ich keine Zeit hatte. Letzten Jahr habe ich in einem Laden arbeiten und ich habe vier Pfund pro Stunde verdienen. Die Arbeit war sehr leicht und die Leute war (sic!) sehr freundlich. Ab und zu habe ich die Flür (sic!) waschen (gan aon bhotún in ord na bhfocal ach gan aon rangabháil chaite in úsáid!).

Bhí roinnt mhaith a bhain úsáid as an Aimsir Láithreach chun an deacracht a sharú. B'fhéidir gur ó bheith ag glacadh le cur síos i bhfoirm scéil san Aimsir Láithreach sa

scrúdú cainte atá an nós míchuibhiúil seo ag tarlú agus gan dabht ar bith tá glacadh leis san fhoirm bheo scéalaíochta sin ach níl glacadh léi chun tagairt a dhéanamh do thaithí san aimsir chaite i gcomhrá ná i litir!

N.B. Theastódh níos mó aire a thabhairt do cheartúsáid *Präteritum* agus *Perfekt*.

Pointe D: Freagraíodh an pointe seo go maith tríd is tríd, ach bhain roinnt scoláirí Muimhneacha míthuiscint as an *Münster* a bhí luaite sa litir agus cheap gurbh é a gCúige féin a bhí i gceist - bhí siad chun lóistín a fháil do Mhichael(a) agus é i gceist acu go mbeadh am iontach aige/aici i gCorcaigh &rl.! Scríobhadar siúd a bheadh in ann maireachtáil sa bhaile síos na buntáistí agus na míbhuntáistí. Luadar siúd a chaitheadh imeacht ó bhaile an costas agus an t-aoibhneas a bhainfeadh le haithne a chur ar dhaoine eile. Freagra suntasach ach réasúnta fada ar an bpointe, ab ea:

'Hoffentlich kann ich Medizin in Dublin studieren. Vor allem möchte ich meine Unabhängigkeit bekommen. Ich wohne weit weg von der Universität und hoffentlich werde ich mit meinen Freunden wohnen. Um die Wahrheit zu sagen, ist es sehr teuer und viel günstiger zu Hause, aber es freut mich meine eigene Wohnung zu haben. Geld spielt keine Rolle (Nár bhreá linn go léir a bheith ábalta é sin a rá!) Vielleicht muss ich einen Teilzeitjob bekommen, um die Wohnung zu unterstützen, aber es ist mir egal. Hoffentlich wird alles im Leben nach Plan laufen.'

Críoch: Is iondúil go ndéantar é seo go maith i gcónaí. D'úsáid roinnt iarrthóirí an bheannacht fhoirmeálta ach mhí-oiriúnach *'Vielen Dank für Ihren Brief. – Hoffentlich habe ich alles von Ihren Fragen beantwortet.'*

Ach seo buille atá pas beag níos éadroime: chríochnaigh iarrthóir amháin a litir ar an mbealach seo: ***Beim nächsten Mal stellst du mir aber bitte nicht mehr so viele Fragen!***

Rogha (b): Karikatur

Timpeall 14 % a roghnaigh é seo. Bhain go leor dá ndearna é lánmharcanna, beagnach, amach ar an ábhar. Bhí cleachtadh ag iarrthóirí ar an ábhar ón tSraith Pictiúir a bhí acu don Scrúdú Cainte.

Pointe A: Ba mhinic iarrthóirí i sáinn anseo mar nach raibh an foclóir oiriúnach acu mar shampla an briathar 'hämmern' nó 'klopfen' agus chinn orthu go minic réiteach maith a fháil agus athchoimre á dhéanamh acu m.sh. 'Der Mann ist hammering'. Bhí ar chumas iarrthóirí a bhí níos ábalta freagraí maithe a scríobh agus na freagraí sin gonta agus ar an bpointe. Sampla amháin is ea:

Im Bild ist es schreibt (sic), daß die Stadt eine Fußgängerzone baut. Ich lächele, weil das nicht richtig ist. Es gibt zuviele Autos auf den Straßen.

Pointe B: Tríd is tríd bhí freagraí maithe air seo agus d'aontaigh formhór na n-iarrthóirí gur chóir a thuilleadh criosanna coisithe a sholáthar. *Sábháilteacht* agus *truailliú* an dá chúis ba rogha leo.

Pointe C: Clúdaíodh buntáistí agus míbhuntáistí an ghluaisteáin go rímhaith.

Pointe D: Bhí dóthain tuairimí ag a bhformhór faoina mhalairt de bhealaí sa chathair m.sh. *bus, traein, rothar, siúl*, ach ní rabhadar chomh cinnte céanna faoina mhalairt amuigh faoin dtuath. Bhain roinnt acu úsáid as na pointí céanna a bhí acu faoin gcathair nó níos oiriúnaí fós bhreacadar síos nach raibh malairt bealaí faoin dtuath.

Pointe E: Ba é seo an pointe ba lú a clúdaíodh. Ba í an cheist a bhí ar na hiarrthóirí ***cén chaoi a bhféadfaí daoine a spreagadh lena ngluaisteáin a fhágáil sa bhaile.*** *Bus-seirbhís níos fearr* an freagra ba choitianta. Bhí an chosúlacht air gurbh é an léamh agus é míchruinn a bhí ag cuid acu ar an gceist: ***Cén fáth a bhféadfadh daoine a ngluaisteáin sa bhaile?***

Seo leanas freagra iarrthóra a raibh deacracht aige agus ar theip air amanta an teachtaireacht a chur trasna:

Der ist einen Mann und Er mächt einen Fussganger Zone in die Stadt. Die Mann muß halten die wegen. Die Stadt ist [...]

Nein, in meine Meinung, die Fußgegerzone in Städten gebaut werden weil Die Autofahrer durch die Fußgangrzone gefahren werden und die Leute werden mit den Fuß durch die Auto. Ich finde die Auto gut weil kannst du lieft die Hause sehr später und man kann mit dem Auto zur viele neue Stadt gefahren. Ich finde die Auto nicht so gut weil haben Auto viele Luftschmüchtzung machen.

Mann kann auf die arbeiten oder auf die Schule mit dem Bus oder mit dem Fuß oder auf dem Rad. Die Nachtsbern kannst auf die einige Auto zu arbeiten fahren.

Wir könnten motivieren die Leute, ihr Auto in der Garage stehen zu lassen weil wir kann

auf dem Zeitung geschrieben einen Artikel auf die Luftschwating.

Botúin Choitianta:

Úsáideann go leor iarrthóirí abairtí deasa agus leaganacha cainte agus is beag deacrachta a bhíonn acu le haimsirí, le tuisil ná le módhanna. Seo leanas, áfach, liosta de bhotúin a bhíonn le feiceáil ag scrudaitheoirí bliain i ndiaidh bliana:

- Bíonn úsáid na faí céasta lag agus freagra á thabhairt ar cheist a thosaíonn le: 'Was wird gemacht?'
- Ord na bhfocal: 'Hoffentlich ich gehe...'
- Ní thuigtear roinnt de na ceisteanna: 'Was hältst du davon?' 'Worüber werden sie informiert?'
- Baintear an-úsáid fós as 'Der ist...' in ionad 'Es gibt...'
- Baintear úsáid as 'Er' nó 'sie' mar fhorainmneacha ar 'fear'
- Measctar suas 'Stelle' agus 'Jab' agus 'Beruf' fós
- Is minic nach mbíonn inscne focail choitianta ar eolas: 'eine Probleme, eine Vorteile/Nachteile'
- Baintear úsáid as 'würde' go minic ar 'wäre' nó 'würde...sein'
- Baintear úsáid as 'wurde' ar 'würde'
- Úsáid na bhForainmneacha Sealbhacha go háirithe, 'sein / ihr' agus iolra agus foirmeacha cúirtéiseacha 'euer' agus 'ihr/Ihr'
- 'Ich möchte **ein** Lehrer **bekommen**' ar 'ich möchte Lehrer werden'
- Is minic leaganacha firinscneacha de na slite beatha a bheith in úsáid nuair is iad na leaganacha baininscneacha is gá a úsáid.
- Ní dhéantar idirdhealú idir 'Studieren' agus 'lernen'.
- Úsáidtear 'Kurz' in ionad 'Kurs'.
- Úsáidtear 'Kurs/Kurz' in ionad 'Studium'
- Bíonn 'in die Uni gehen' in úsáid in áit 'auf die Uni gehen'
- Bíonn 'mußte' in úsáid in áit 'müßte'
- Bíonn 'Ich will...' in úsáid in áit 'Ich werde ...'
- Léiríonn úsáid/ easpa úsáide na n-aimsirí caite go bhfuil laige ghinearálta anseo. Teipeann ar iarrthóirí laga infinideach an bhriathair a chur ar deireadh tar éis briathra módúla agus tar éis briathra eile mar 'würde, sehe, höre'
- Úsáideann go leor an t-infinideach le 'zu' tar éis Briathra Módúla.

- Bíonn meascán mearaí ann nuair a thugtar faoi 'cabhrach' a úsáid: úsáidtear 'hilfflich' go han-mhinic.
- Ar chúis éigin i mbliana meascadh 'geben' le 'bekommen'.
- Chruthaigh an aimsir láithreach de roinnt de na briathra neamhrialta deacrachtaí: 'ich wird, müsse, könne'
- Úsáidtear 'Mann' go minic le haghaidh 'fear'.
- Léiríonn scoláirí go mbíonn deacracht acu agus iad ag baint úsáid as 'alle' agus 'jeder/jede/jedes'.
- Bíonn 'Jugend / Jugendliche / Junge (sic) Leute measctha suas.
- Úsáidtear 'Jungen' go minic in áit 'junge Leute'.
- Úsáidtear 'Alles' agus 'nichts' go minic in áit 'alle' agus 'nicht'.
- Úsáidtear 'Ich wohne mit...' in áit 'bei ...'
- Deacracht le 'nach/zu': 'Mit dem Bus nach Uni ...'. Ich fahre zu Deutschland'
- Náisiúntacht déanta go dona mar is iondúil: 'die Irischen/ nó die irischen Leute' ar 'die Iren'
- Na Rangabhálacha Caite go dona go ginearálta.
- 'Ich muss seit vier Jahren studieren' in úsáid go minic.
- Is minic nach mbíonn ceannlitir le hainmfhocail.
- Is minic nach mbíonn iolraí ainmfhocail choitianta ar eolas: Lehrers, Problems, Hausen, Wegen (Wagen); Stadte; Auto (gan 's');
- 'In meine Meinung' le feiceáil chomh minic is a bhíodh ar 'meiner Meinung nach'.
- 'Klassen' in úsáid ag scoláirí laga ar 'Stunden'
- Meascán idir 'Stunden' agus 'Uhren'
- Bíonn 'Wie gehst du?' agus 'Ich bin gut' le feiceáil go coitianta sa litir ag scoláirí laga.
- Is minic nach mbíonn an briathar ar deireadh tar éis 'dass' agus 'weil'
- Bíonn aistriúcháin díreach as an mBéarla le fáil sna freagraí bliain i ndiaidh bliana: 'Der ist', Information auf (Information on ...); Es ist die beiden, lustig und ernst; Ich möchte X-Ray ein Artikel über Recycling schreiben; Ich möchte ein Lehrer bekommen; Ich muss mit meinen Eltern bleiben; Ich möchte zu studieren; Er antwortet das Telefon; Er hat viele Fragen antworten; Ich nehme einen Job; Ich bin machen das Abitur; Er ist machen eine Fußgängerzone; 'Gutes Glück im Abitur.'

POINTÍ GINEARÁLTA / MOLTAÍ DO MHÚINTEOIRÍ AGUS DO SCOLÁIRÍ:

Bhí na torthaí sásúil. Bhí an dá théacs léitheoireachta a bhí roghnaithe an-éasca le tabhairt fútha agus tharraing An Scríbhneoireacht ar a raibh ullmhaithe don Scrúdú Cainte. Is léir gur chuir na scéimeanna marcála a foilsíodh scoláirí agus múinteoirí ar an eolas ina gcuid oibre agus ina gcuid ullmhúcháin.

Tá aird le díriú go suntasach ar na scileanna a bhaineann le nótaí a thógáil agus le forbairt ar an dtuiscint uilíoch sa léamhthuiscint a ndéantar tástáil orthu i Roinn a Dó agus i Roinn a Trí den Chluastuiscint. Beidh a thuilleadh struchtúir ghramadaí le feiceáil in 'Angewandte Grammatik'. Ba chóir béim a leagan ar an ordú 'Perfekt' agus 'Präteritum' sa Labhairt agus sa Scríobh. Beidh úsáid na hAimsire Caite mar riachtanas suntasach i roinnt de na rólphléanna nua sa bhliain 2002 agus sa bhliain 2003.

GNÁTHLEIBHÉAL

Ba chóir an tuarascáil seo a léamh i dteannta scéim mharcála na bliana 2000.

N.B.: Níor cheart úsáid a bhaint as peann luaidhe chun aon chuid den pháipéar seo a fhreagairt, fiú amháin An Chluastuiscint. Is éasca le peann luaidhe an páipéar a shalú rud a fhágann go bhféadfadh na freagraí a bheith doléite. Níor cheart Tippex a úsáid. Dá mba mhian le hiarrthóir freagra a neamhbhailiú ba chóir dó stríoca a chur tríd. I gcásanna áirithe d'fhéadfaí marcanna a bhronnadh ar fhreagra a bheadh neamhbhailithe ag an iarrthóir dá mbeadh an scrúdaitheoir ábalta an freagra sin a fheiceáil agus a léamh.

RÉAMHRÁ

Tá ceithre phríomh-chomhpháirt i Scrúdú Gearmáinise na hArdteistiméireachta, viz.

An Chaint	80 marc
An Triail Chluastuisceana	100 marc
An Léamhthuiscint	160 marc
An Scríbhneoireacht	60 marc

(Gramadach Fheidhmeach & Äußerung zum Thema san áireamh)

MAR A CHRUTHAIGH NA HIARRTHÓIRÍ

Roghnaigh **3,831** iarrthóir an Gnáthleibhéal i scrúdú na bliana 2000. Seo a leanas an briseadh síos fán gcéad ar na grádanna a bronnadh i mbliana agus sa dá bhliain roimhe sin ag an leibhéal seo:

Bliain	A	B	C	A-C	D	E	F	NG	E-NG	Iomlán
1998	1.5	25.2	38.5	[65.2]	25.2	7.7	1.8	0.01	[9.51]	4,137
1999	3.7	27.0	33.2	[63.9]	24.0	9.0	2.2	0.1	[11.3]	3,922
2000	2.6	30.1	38.1	[70.8]	22.6	5.3	1.3	0.1	[6.7]	3,831

Léiríonn tábla na ngrádanna olltoradh cheithre pháirt an scrúduithe.

Tarlaíonn sé go n-íslíonn marcanna an scrúdú cainte, scrúdú atá ag leibhéal comónta, céadatán iomlán na n-iarrthóirí a bhaineann C3 nó níos airde amach de idir 5-7% agus go n-ardaíonn sé 1% d'iarrthóirí, a mbeadh teip faighte acu ar ollmharc na dtrí chomhpháirt eile, os cionn E. Tá céadatán na n-iarrthóirí a bhaineann B3 nó níos airde amach ag ardú go seasta bliain i ndiaidh bliana. Beagnach 33% an fhiigiúr anois.

ANAILÍS AR AN BPÁIPÉAR

1. AN SCRÚDÚ CAINTE: 80 MARC (20%)

Cuireadh tuairisc ar fáil faoin scrúdú cainte atá comónta don Ghnáthleibhéal agus don Ardleibhléal sa bhliain 1986, an chéad bhliain ar tugadh isteach é ach níor cuireadh aon tuairisc ar fáil faoi ó shin. Giorraíodh an leagan amach i ndeireadh na n-ochtóidí nuair a baineadh amach an roinn a bhain le ‘Gearrfhreagraí do Shuíomhanna’. Ó 1995 bhíodh rólphléanna agus ábhar ar shraitheanna de phictiúir curtha ar fáil d’iarrthóirí roimh an scrúdú. Mar chuid den siollabas nua a scrúdaíodh den chéad uair i 1997 cuireadh roghanna áirithe ar fáil agus ó shin i leith cuirtear ábhair don scrúdú cainte ar fáil d’iarrthóirí go luath ina gCúigiú Bliain chun iomlánú na gceithre scil agus cur chuige bunaithe ar théamaí, a éascú. Tugtar cur síos cuimsitheach ag deireadh na tuarascála seo ar an gcaoi a bhfuil páirt na cainte den scrúdú ag oibriú ó tharla gur ar leibhéal comónta atá sé. (Marcáiltear na hiarrthóirí go léir as 100 agus cuirtear marcanna iarrthóirí an Ghnáthleibhéil in oiriúint níos deireanaí i mBrainse na Scrúduithe in Áth Luain.)

2. AN SCRÚDÚ CLUASTUISCEANA: 100 MARC (25%)

Cuid a hAon (35 marc)

Ba í seo an roinn inar éirigh thar barr le hiarrthóirí; tugadh a chomhionann de mharcanna di dá réir sin.

1. Bhain formhór na n-iarrthóirí lánmharcanna amach.
2. (a) 0 marc a bhain roinnt iarrthóirí amach anseo mar gur 'deireadh Dheireadh Fómhair' a bhí thíos acu.
(b) '25 scoláire' an pointe ba choitianta a bhí i gceart. Fágadh an fhigiúr '3' ar lár go minic ach an oiread leis an bhfocal *criú*.
3. (a) Láimhseáilte go maith. D’éirigh le formhór na n-iarrthóirí gach ceann de na ceithre hábhair a bheith i gceart acu.
(b) Níor freagraíodh é seo chomh maith sin. B’iontas a laghad iarrthóirí a

ndeachaigh an focal 'Sprachschule' ó chosúlacht orthu cé gur cheart go mbeidís ina chleachtadh ón scrúdú cainte.

4. Níor freagraíodh é seo chomh maith sin. B'iad na hiarrthóirí a fuair lánmharcanna anseo na hiarrthóirí úd a raibh an chéad phointe nó an dara pointe atá ar an scéim mharcála, acu. Ar éigean a tuigeadh 'Ag dreapadh na gcrann' ná 'ag crochadh seolta'.
5. Níor freagraíodh é seo go maith. Iarrthóir ar éirigh leo aon mharc a fháil anseo bhaineadar sin amach ar phointe a dó ar an scéim mharcála.

Cuid a Dó: Anruf (19 marc)

1. Níor thuig formhór na n-iarrthóirí an fhadhb ná a cúis. I ndáiríre aon mharc a piocadh suas anseo piocadh suas é as an bhfocal 'an chulaith éadaí' a lua.
2. Freagartha go maith, de ghnáth.
3. Freagartha go maith, de ghnáth.
4. Bhain formhór na n-iarrthóirí lánmharcanna amach.

Cuid a Trí: Dialog (18 marc)

Rinne iarrthóirí beagáinín beag níos fearr sa roinn seo ná sa dara roinn.

1. (a) B'iontas nár éirigh le líon níos airde d'iarrthóirí lánmharcanna a ghnóthú ar an gceist seo – b'iondúil gurbh é an focal 'muintireacha' a bhí acu in ionad 'tuismitheoirí', mar sin 1 marc a fuairedar.
(b) Fuair formhór na n-iarrthóirí leagan éigin den dara pointe ar an scéim mharcála.
2. Níor éirigh le formhór na n-iarrthóirí ach pointe amháin a bheith i gceart acu, de ghnáth rud éigin a bhain leis an *gcostas*. Mionlach de na hiarrthóirí ab fhearr ar éirigh leo ceann ar bith de na pointí a bhain leis an *timpeallacht* nó le *sláinte* a fháil.
3. Arís níor éirigh le formhór na n-iarrthóirí ach pointe amháin a fháil, pointe a mbeadh baint éigin aige le *gan an gluaisteán a bheith glan/guma coganta ar an suíochán*.
4. Bhain formhór na n-iarrthóirí lánmharcanna amach.

Cuid a Ceathair: Nuacht agus Aimsir (28 marc)

1. (a) *'Mionshailítí'* agus na *buntomhais* na freagraí ba mhinicí a bhí ceart. Ba mhinic, mar sin féin, míthuiscint a bheith bainte ag iarrthóirí as an bpointe deireanach ar an scéim mharcála; ar na freagraí a bhí mícheart bhí 'tá ríomhairí ar bord acu' nó 'tá siad chomh mór le ríomhaire'.
(b) Ceart, de ghnáth.
2. Ba bheag iarrthóir nár éirigh leis marc a ghnóthú anseo.
3. Thástáil sí seo na hiarrthóirí.
(a) Deacrachtaí le 'Nordrhein-Westfalen'
(b) Dáta mícheart go minic.
4. Is beag nár éirigh le gach iarrthóir lánmharc de 8 a ghnóthú anseo.
5. (a) Bhí pointí mar 'i rith an lae', 'teocht an uisce' and 'teocht na noícheanta' tearc go leor.
(b) Fearacht an Ardleibhéil ba bheag iarrthóir a scríobh síos uimhir an bhealaigh mhóir i gceart.

3. LÉAMHTHUISCINT: 160 MARC (40%)

TEXT I: Leseverständnis (60 marc)

D'éirigh le formhór na n-iarrthóirí ciall a bhaint as an ábhar agus bhí a gcuid freagraí sách maith rud a léiríonn gur rogha maith a bhí sa téacs agus go raibh na ceisteanna a cuireadh ar an leibhéal ceart. Bhí éagsúlacht mhór i gcaighdeán na bhfreagraí.

1. (a) Bhain na pointí ba choitianta a bhí ceart le deirfiúr Phóil agus lena *athair*. Níor luaigh ach fíorbheagán de na hiarrthóirí an pointe faoi na *comharsana a bheith ag bualadh ar na fallaí* ina bhfreagraí. Shíl roinnt de na hiarrthóirí a ndearnadh monatóireacht orthu gurbh éigean do Phól a dheirfiúr a thabhairt ar scoil nó cabhrú léi leis an obair baile.
(b) Cuid (i) Freagartha go maith, de ghnáth.
Cuid (ii) Níor éirigh le formhór na n-iarrthóirí ach pointe amháin den dá phointe a bhí riachtanach a fháil. 'Béiceann sí' agus 'chraith sí a lámh' na freagraí cearta ba choitianta.

2. Níor freagraíodh é seo chomh maith céanna. B'fhéidir go raibh sé iomarcach a bheith ag súil le cúig phointe ag an leibhéal seo?
 - (a) Níor éirigh le go leor de na hiarrthóirí ach an pointe faoi *a bheith ag caint lena dheirfiúr faoi Mhichel* a fháil.
 - (b) 'Níl aon teilifiseán aici' an freagra ba choitianta a bhí ann.
3. **(Ceannlínte, mínithe cearta)**

Bhí éagsúlacht i gcaighdeán na bhfreagraí. Rinne formhór na n-iarrthóirí iarracht mhaith ach ní dharna roinnt eile ach ceannlíne a scríobh síos gan aon iarracht a dhéanamh ar é a mhíniú. Ar éigean a freagraíodh 'Alles nur ein Traum' i gceart in aon chor.
4. **(Cad a oireann dá chéile?)**

Freagraíodh an cheist seo go maith.

TEXT I: Angewandte Grammatik – mar pháirt den Scribhneoireacht:

(15 marc)

D'éirigh níos fearr le breis iarrthóirí sa cheist seo i mbliana.

1. Tríd is tríd aimsíodh an dá chomhpháirt i gceart, 'Fernsehserie' (v) an t-aon cheann a raibh deacracht leis. Cé go dtug roinnt iarrthóirí an mínú ceart bhí deacracht mar sin féin acu le 'sealaíocht', 'aghaidh gasúir' agus dochreidte go leor le, 'seomra folctha'.
2. Ar éigean a bhí na forainmneacha go hiomlán ceart ar chor ar bith. In abairt 1 agus in abairt 3 amháin ba choitianta a haimsíodh na forainmneacha cearta. Tá an chosúlacht air nach mórán de na hiarrthóirí a bhreathnaíonn siar ar an sliocht ná a chuartaíonn na habairtí sa téacs ach go scríobhann siad iad de bharr a gcinn.

TEXT II: Leseverständnis (40 marc)

Measadh go raibh sé éasca tabhairt faoin téacs seo; lig an griolla d'iarrthóirí déanamh go maith sna freagraí gearra.

1.
 - (a) Bhí roinnt iarrthóirí ann nár thuig 'Schule schwänzen'.
 - (b) 'Fáigh teastas dochtúra' an freagra a tugadh uaireanta.
2. **(Ceisteanna i mbosca)**

Rinne lear mór de na hiarrthóirí go maith anseo.

3. **(Fíor nó Bréagach?)**

Freagraíodh é seo go han-mhaith.

4. **AN SCRÍBHNEOIREACHT: 60 MARC SAN IOMLÁN (15%)**
(Angewandte Grammatik:15; Äußerung: 15; Schriftliche Produktion: 30)

TEXT II: Äußerung zum Thema (15 marc)

- Is léir ó na tuarascálacha gur roghnaigh formhór na n-iarrthóirí **an comhrá** (a).
- Deir na scrúdaitheoirí go raibh an chosúlacht air go raibh sé níos éasca d'iarrthóirí déanamh níos fearr in (a) ná san alt (b).
- Thug breis iarrthóirí faoin Äußerung thar mar a rinne i mblianta eile.
- Is ionann an cur chuige do mharcáil an ábhair agus na cumarsáide anois agus do mharcáil an 'Schriftliche Produktion'.
- Bhí na gnáthbhotúin maidir le briathar/aimsir agus ord focal ann ach mar sin féin d'éirigh le formhór na n-iarrthóirí marcanna maithe a ghnóthú anseo.

(a) An comhrá a chríochnú in ainm Johanna:

Is beag deacracht a bhí ag formhór na n-iarrthóirí brí a bhaint as na ceisteanna a bhí sa chomhrá ach theip ar roinnt de na hiarrthóirí a thabhairt faoi deara go gcaithfidís rud éigin a rá faoi chóisir Dirk ag pointe ábhair D. Corr-iarrthóir a thug freagra ar an abairt dheireanach a dúirt an mháthair.

(b) Alt d'iris na scoile:

Tharla sé go raibh an rogha seo níos deacra d'iarrthóirí. Ní dhearna roinnt acu ach na habairtíní a bhí tugtha ar an bpáipéar a athscríobh gan aon ionramháil a dhéanamh orthu. B'fhéidir gur chuir an focal 'Arbeitsgemeinschaften', a bhí ar pháipéar Theastas Sóisearaigh le gairid as d'iarrthóirí ag an leibhéal seo. Ní dhearna a bhformhór ach é a scríobh síos agus gan aon bhrí cheart acu leis.

TEXT III: Leseverständnis (60 marc)

Cruthaíodh gurbh dhea-rogha é an téacs seo agus bhí formhór na n-iarrthóirí ag an leibhéal seo in ann aige.

1. **(Ceisteanna i mbosca)**

Freagraíodh iad seo go maith. Seachas corrfhreagra mícheart ar 'Rugadh é i ...?' agus 'Cén coláiste á fhreastail?', bhí tús an-mhaith ag iarrthóirí sa téacs seo tríd is tríd. Tugadh síos 'Triúr deirfiúr' anois is arís ar 'drei Gescwhister'.

2. OIDEACHAS: Ba mhinic na príomhshonraí atá sa scéim mharcála a bheith fágtha ar lár m.sh. 'scoil do na daill' ach gan an focal 'bun' a bhí ann, 'ardscoil in Orlando' ach gan 'bliain amháin' a bheith thíos. Freisin ba mhinic tagairt don **todhchaí** a bheith fágtha ar lár as an bpointe deireanach. Tharla an fhadhb chéanna go minic.

CEOL: Arís ní raibh na sonraí iomlána atá tugtha síos sa scéim mharcála sna freagraí m.sh. scríobhadh 'féile snagcheoil' gan aon tagairt do 'sheinn.....ag'. Ba mhinic an uirlis cheoil a bheith mícheart agus scríobh go leor síos gurbh é 'ceannaire an bhanna ceoil' é agus níor ghnóthaigh siadsan ach 2 mharc as an 5 cinn a bhí le gnóthú.

TAISTEAL: Bhain formhór na n-iarrthóirí an lánmharc, 10, amach anseo.

3. **(Roghanna Iomadúla i nGearmáinis)**

B'iontas é a fheabhas is a d'éirigh le hiarrthóirí anseo.

N.B. Cuirigí in iúl do scoláirí an tábhacht a bhaineann le sonraí maithe a bheith sna freagraí in ionad a bheith ag cloí lena laghad is féidir a bheith iontu.

Schriftliche Produktion (50 marc)

Is cosúil gurbh í an litir ba mhó ba rogha le hiarrthóirí. B'fhéidir gurbh amhlaidh nach mbíonn cleachtadh acu ar scríobh faoi 'Bildergeschichte' sa seomra ranga. D'fhéadfadh sé gur deise de rogha é mar go mbíonn níos mó saoirse ag iarrthóirí scríobh mar is rogha leo féin faoin bpictiúr ach go mbíonn pointí sonracha á n-eileamh in ábhar na litreach.

Rogha (a): Litir

Tháinig a shonraí a bhí an t-ábhar i gcoinne iarrthóirí a roghnaigh an litir ag pointí ábhair A, B, C agus F.

- **A:** bhí roinnt mhaith iarrthóirí nach raibh ábalta cé chomh sásta is a bhíodar a chur trasna;
- **B:** níor éirigh le formhór na n-iarrachtaí ar 'aire a thabhairt do..';

- C: A inseacht cá gcodlaíonn an madra an deacracht ba mhinicí a tharla ach ba mhinic an dá phointe a bheith doiléir.

Rogha (b): Scéal i bPictiúir

Bhí sé seo deacair ar roinnt iarrthóirí freisin.

- Níor úsáideadh an focal ar *sparán* cé go raibh sé tugtha.
- Deacrachtaí eile ab ea 'smaoiníonn..... ar an Spáinn...' i B agus 'feiceanncomhartha' i C.
- Is cosúil go raibh na habairtí le haghaidh na hoscailte níos deacra ná mar a bhí sna blianta siar.

Cumarsáid

Bhí éagsúlacht i gcaighdeán na cumarsáide. Bhí botúin á ndéanamh go coitianta in ord na bhfocal, sna haimsirí, i gcríochnú na mbriathra agus sa chomhshuíomh ach ó tharla go raibh an chuid ba mhó de na marcanna le gnóthú ar Struchtúr agus ar Ábhar bhí na hiarrthóirí go léir in ann marcanna éigin a phiocadh suas sa roinn seo.

Cur síos ginearálta

Bhíothas deimhneach go leor faoin bpáipéar tríd is tríd. Bhí na téacsanna feiliúnach don leibhéal seo agus tríd is tríd tuairimí deimhneacha freisin a cuireadh in iúl faoi na ceisteanna agus faoi na tascanna.

AN SCRÚDÚ CAINTE

RÉAMHRÁ

Tá an Scrúdú Cainte sa Ghearmáinis don Ardeistiméireacht leagtha amach san fhormaid seo ó rinneadh athbhreithniú air i 1997. Tá an scrúdú comónta d'iarrthóirí ag an Ardleibhéal agus ag an nGnáthleibhéal agus tá 25% de na marcanna iomlána ag gabháil dó d'iarrthóirí Ardleibhéil agus 20% d'iarrthóirí Gnáthleibhéil. (Marcáiltear na hiarrthóirí go léir as 100 agus cuirtear marcanna don Ghnáthleibhéal in oiriúint níos deireanaí i mBrainse na Scrúduithe in Áth Luain.)

Mar thoradh ar an ardú seo sna marcanna don scrúdú cainte i 1997 fuair scrúdaitheoirí amach gur chuir múinteoirí agus iarrthóirí obair mhór agus an-iarracht isteach san ullmhuchán lena aghaidh. Léirigh roinnt de na hiarrthóirí ar éirigh go maith leo go raibh líofacht an-ard bainte amach acu agus go raibh foclóir an-leathan agus struchtúir agus nathanna cainte Gearmáinise acu. Bhí foclóir iontach ag iarrthóirí eile, a bhí ullmhaithe go maith, cé go mb'fhéidir nach raibh an líofacht a bhí ag an gcuid ab fhearr de na hiarrthóirí bainte amach acusan.

Thuairisc scrúdaitheoirí go raibh formhór na n-iarrthóirí muiníneach agus ar a gcompórd lena Scrúdú Cainte sa Ghearmáinis agus creideann siad go dtugann an scrúdú sa bhformáid ina bhfuil sé faoi láthair amach an chuid is fearr is féidir sna hiarrthóirí. Creideann go leor gurb é an struchtúr atá ar an scrúdú is cúis leis seo.

STRUCHTÚR AN SCRÚDUI THE:

Siad seo na ranna atá iniata sa scrúdú:

1. Comhrá Ginearálta	40 marc
2. Sraith Pictiúir / Tionscnamh	30 marc
3. Rólphlé	30 marc

ROINN 1: COMHRÁ GINEARÁLTA

Bhí éagsúlacht sa chaighdeán sa roinn seo de réir mar a thuairisc na scrúdaitheoirí. D'fhéadfadh comhrá suimiúil, bríomhar nádúrtha a bheith ann sa sprioctheanga le roinnt mhaith iarrthóirí agus ba phleisiúr iad siúd a chur faoi scrúdú. Bhí deacracht ag iarrthóirí nár éirigh chomh maith sin

leo agus acu siúd nár réitigh sách maith don scrúdú na ceisteanna a thuiscint agus iad a fhreagairt in abairtí iomlána, cruinne, i nGearmáinis. Bhí sé de nós acu a gcuid freagraí a bheith an-gherrach fós b'annamh a tugadh 'sea' nó 'ní hea' agus gan aon leathnú amach air mar fhreagra.

Bhí sé le tabhairt faoi deara i mbliana seachas blianta eile nach raibh iarrthóirí ag cur monalóga fada, a bhí foghlamtha de ghlanmheabhair, díobh. Bhreathnaigh formhór na n-iarrthóirí ar gach ceist mar chuireadh chun cainte leis an scrúdaitheoir agus léiríodar go rabhadar ábalta déileáil leis na toipicí éagsúla de réir mar a tharraing an scrúdaitheoir anuas iad.

Bhí na hiarrthóirí ábalta déileáil le cuid de na toipicí níos fearr ná a chéile. Dhéileáil gach leibhéal go maith leis na toipicí ar *Familie/ Geschwister, Schulweg, Schulfächer* agus *Caitheamh Aimsire*. Bhí roinnt iarrthóirí ann nach raibh ábalta a n-ábhair scoile go léir a rá amach i nGearmáinis. Dúradh *Irische* go minic ar *Irisch* agus *Inglish* ar *Englisch*. (An fhabhraíocht mar atá sa mháthairtheanga ag cur isteach orthu.)

Bhí an-deacracht ag iarrthóirí áirithe déileáil le toipicí mar *Spracherlernen, Berufspläne* &rl. Léirigh roinnt mhaith de na hiarrthóirí go raibh deacracht acu nuair a cuireadh na ceisteanna orthu san Aimsir Chaite, Foirfe. Ba mhinic an freagra *'Ich arbeite in einem Supermarkt'* ar *'Was haben Sie letzten Sommer gemacht'?*

N.B. Teastaíonn neart cleachtadh san Aimsir Chaite, Foirfe ó na hiarrthóirí go léir.

Fuair scrúdaitheoirí áirithe amach nach raibh iarrthóirí ábalta freagraí a thabhairt ar na ceisteanna *'Was möchten Sie werden'?* ná *'Was für Berufspläne haben Sie'?* I gcásanna áirithe níor tuigeadh na ceisteanna. Seo é an freagra (mícheart) a thug iarrthóirí ar an gcéad cheist uaireanta, *'Ich möchte eine Lehrerin bekommen'* (cur isteach arís ón mháthairtheanga).

Landeskunde (Feste/Gebräuche):

Tugadh faoi deara nach raibh na difríochtaí idir an Nollaig in Éirinn agus an Nollaig sa Ghearmáin ar eolas go forleathan agus nár aithin roinnt iarrthóirí focail mar *Nikolaus, Bescherung, Weihnachtsmarkt, 1. Weihnachtstag* &rl. Bhí iontas ar scrúdaitheoir amháin nach raibh iarrthóirí ábalta, seachas an chulaith éadaí, na córais scoile Éireanannacha agus Gearmánacha a chur i gcomparáid le chéile. "In go leor cásanna ní raibh tuiscint ar bith ar an gcóras marcála Gearmánach .i. 1,2,3 &rl. ná ar an bhfocal *'Note'* ar ghrád ná ar *'Grundkurs'* ná *'Leistungskurs'*."

Fritheadh amach go raibh iarrthóirí, ar an iomlán, ullmhaithe go maith faoi *Spracherlernen* agus go rabhadar an-inniúil ina gcuid freagraí ar an toipic seo. Freagraí caighdeánacha a bhí ag roinnt acu agus níor leathnaíodar amach an t-ábhar. Dúradar gur airíodar an Ghearmáinis deacair, go háirithe an ghradamach. Fíorbheagán a thagair do ‘*Hörverständnis*’ nó d’ ‘*Aussprache*’ agus níor labhair ach céadatán an-íseal faoi ‘*die Fälle*’ nó faoi ‘*die Verben*’.

D’inis iarrthóir amháin a raibh cuairt tugtha aige ar an mBaváir don scrúdaitheoir faoi na deacrachtaí a bhí aige canúint na Baváire a thuiscint. Chuaigh sé i bhfeidhm go mór uirthi nuair a d’aithris sé ‘*Ich weiss nicht*’ i gcanúint na Baváire. Mar a deir an scrúdaitheoir "bheadh sé deacair ag Bavárach féin é a shárú"!

Toipic a raibh an-tarraingt ag scrúdaitheoirí air ab ea *Aufenthalt im deutschsprachigen Raum* agus iad á húsáid chun na hAimsirí Caite a thástáil. D’éirigh le hiarrthóirí a bhí ó mheán go barr an scála ábaltachta cruthú go han-mhaith anseo. Ba chosúil gur éirigh leo siúd a chuaigh thar lear chuig ceann de thíortha na sprioctheanga a bheith san airdeall ar chosúlachtaí agus ar éagsúlachtaí cultúrtha. Mar sin féin níor éirigh ach leis na hiarrthóirí ab ábalta an Aimsir Chaite, Foirfe, a úsáid go maith anseo.

Tá sé tábhachtach a bheith toilteanach cumarsáid a dhéanamh sa roinn seo.

Rogha Litríochta sa Chomhrá Ginearálta:

Rogha sa chomhrá ginearálta sa scrúdú cainte is ea plé a dhéanamh ar théacs litríochta. Fiafraítear de gach iarrthóir: "*Wollen Sie mir etwas über einen deutschen literarischen Text erzählen, den Sie gelesen haben*"? Tugann sé seo deis dóibh plé a dhéanamh ar dhán Gearmáinise, scéal, sliocht as obair litríochta nó **scannán Gearmáinise atá feicthe acu.**

Cé go gcuirtear fáilte roimh an ardú in uimhir na n-iarrthóirí a ghlacann leis an deis seo bhí díomá ar scrúdaitheoirí mar go measann siad nach é an oiread sin i ndáiríre a ghlacann leis. Bhíodar siúd a roghnaigh labhairt faoi litríocht ullmhaithe go maith, tríd is tríd; léiríodar suim agus spéis sa téacs litríochta a bhí roghnaithe acu; d’eascair fíorphlé as sin eatarthu féin agus an scrúdaitheoir agus d’éirigh le formhór díobh a marcanna a ardú dá bharr. Bhí caighdeán na

bhfreagraí ard tríd is tríd.

Agus scrúdaitheoirí ag ofráil na rogha seo .i. plé a dhéanamh ar théacs litríochta, d'iarrthóirí thugadar faoi deara go ndeachaigh an cheist i bhfeidhm ar na hiarrthóirí ar bhealaí éagsúla. Ba chosúil go raibh roinnt iarrthóirí trína chéile ag an gceist agus gur chuir sí isteach orthu; bhí roinnt eile nár bhain an bhrí cheart as an téarma '*literarischen Text*' agus labhair siadsan faoina dtéacsleabhar (*Lehrbuch*). Ba chóir iarrthóirí a spreagadh le smaoinemh ar phlé a dhéanamh ar théacs litríochta Gearmáinise agus iad sa tsraith shinsearach. Glactar leis go mbeidh sleachta litríochta á bplé acu ar aon nós agus iad ag ullmhú don scrúdú scríofa agus tugann léamh na dtéacsanna litríochta léargas dóibh ar chultúr phobal na sprioctheanga ar bhealach nach mbíonn ar fáil sna giotaí iriseoireachta.

N.B. Gearrchuntas ar an téacs atá ag teastáil sa rogha seo le deis a thabhairt don scrúdaitheoir beagán eile plé a dhéanamh leis an iarrthóir air. Beidh an chumarsáid lag más athchoimrí foghlamtha de ghlanmheabhair a bheas ag teacht trasna ina monalóga briotacha agus ní bheidh ach marcanna ísle mar thoradh ar an gcineál sin cumarsáide. Cuireann siad fad leis an roinn i mbealach nach gcuidíonn leis an iarrthóir ná leis an scrúdaitheoir agus nuair a bhíonn seo ag tarlú bíonn treoir faighte ag na scrúdaitheoirí briseadh isteach ar fhreagra an iarrthóra.

ROINN 2:

(a) Sraith Pictiúir:	1. Cur síos ar shraith pictiúir	10 marc
	2. Míniú; titim amach ina dhiaidh sin	10 marc
	3. Tuairim faoi cheist níos leithne ach ceangal ann	10 marc

Roghnaigh formhór na n-iarrthóirí An tSraith Pictiúir. Ó tharla go mbíonn na cártaí faighte ag na hiarrthóirí i bhfad roimh an scrúdú bíonn ar a gcumas réiteach iomlán a bheith déanta acu don roinn seo.

Thuairisc scrúdaitheoirí gur **éirigh thar barr** le go leor iarrthóirí i roinn an chur síos mar a ndearna siad **cur síos** go simplí **ar shraith na n-imeachtaí** .i.e. thart ar dhá abairt an pictiúir agus ceangal feiliúnach eatarthu. Seo é a éilíonn an roinn seo ar na hiarrthóirí. Luaigh scrúdaitheoirí gur ghnóthaigh iarrthóirí ar an raon íseal ábaltachta ach a d'aithris

an scéal i nGearmáinis shimplí, chruinn, marcanna arda i roinn an chur síos.

Bhí, mar sin féin, líon áirithe iarrthóirí ann a raibh píosaí fada foghlamtha de ghlanmheabhair acu mar chur síos ar na pictiúir aonaracha agus níor mhar a chéile a d'éirigh leo siúd as an aithris sin. Is mór an trua go gcuireann roinnt foilseachán atá ar fáil faoi láthair trasna an tuairim mhíchruinn gur fearr an cur síos ar an bpictiúr a bheith níos faide, agus foclóir saibhir agus mionchuntas leis ná an leagan dlúth ach éifeachtach a bhíonn, i ndáiríre, á éileamh.

N.B. Cuireann foghlaim den tsórt sin, fiú má chuirtear trasna go maith í, isteach ar dheachumarsáid agus ba chóir gan a leithéid a spreagadh.

Theip ar chéadatán beag d'iarrthóirí an ceangal idir na pictiúir a chur trasna. Dúirt cuid acu fiú amháin, i mBéarla "Pictiúr a haon, pictiúr a dó" &rl. agus dúirt a thuilleadh '*Bild zwei, drei*' &rl. agus iad ag déanamh iarracht an scéal a inseacht. Agus mar a tharlaíonn i gcónaí bhí cúpla iarrthóir ann a raibh an chuma orthu gurbh í sin an chéad uair a chonaic siad na pictiúir!

Thug roinnt mhaith iarrthóirí freagraí maithe ar na ceisteanna faoi Mhíniú, faoi Thitim Amach ina dhiaidh sin agus faoi Thuairim faoi Cheist. Ghnóthaigh siad siúd a d'éist go haireach le ceisteanna na scrúdaitheoirí agus a d'fhregair i nGearmáinis shimplí, chruinn marcanna maithe sna ranna seo. Bhí deacracht, áfach, ag roinnt iarrthóirí brí a bhaint as na ceisteanna seo agus iad a fhreagairt.

N.B. Thuairisc scrúdaitheoirí freisin gur thug roinnt mhaith iarrthóirí freagraí san Aimsir Láithreach ar cheisteanna a cuireadh san Aimsir Fháistineach nó sna hAimsirí Caite! Ba é an toradh a bheadh air seo go mbeadh íslíú sna marcanna.

Laige in ord na bhfocal agus míchruinneas i bhfoirmeacha na mbriathra na botúin ba choitianta a rinneadh, chomh maith le húsáid mhíchruinn na réamhfhocail agus 'er' a mheascadh le 'sein' agus 'sein' le 'ihr'. Caithfear díriú ar na pointí seo agus ullmhúchán á dhéanamh sa seomra ranga faoi chomhair na roinne seo.

Seo roinnt samplaí de dheacrachtaí na n-iarrthóirí:

- *Der Lehrer sprechen Deutsch.* [Réiteach mícheart leis an mbriathar]
- *Drei Schüler kommt nach Deutschland.* [Réiteach mícheart leis an mbriathar]
- *Die Familie frühstücken.* [Tógann 'Familie' an 3^ú pearsa uatha.]
- *Sie fahren auf dem Rad nach Hause.* [Réamhfhocail mícheart]

Die Familie sitzen auf dem Tisch!

[Réamhfhocail mícheart (a) Réiteach mícheart leis an mbriathar (b)]

- *Er Vater ist böse.* ['er' measctha suas le 'sein']
- *Ein Mädchen arbeiten in der Kuchen!*

[Cur isteach ón mBéarla, réiteach leis an mbriathar]

- *Sie schreiben eine Telefonnummer, weil sie suchen Arbeit.*

[Gan an briathar a bheith i ndeireadh na habairte tar éis 'weil']

- (b) Rogha: Tionscnamh: 1. Cur i láthair ó bhéal gan aon chur isteach 10 marc**
- 2. Soiléiriú; Míniú 10 marc**
- 3. Tuairim faoi ábhar níos leithne ach ceangal ann 10 marc**

Rinne céadatán beag d'iarrthóirí an rogha seo. Ní mór a bheith san airdeall gurab é cumas an iarrthóra **cur i láthair ó bhéal ar a t(h)ionscnamh i nGearmáinis** atá á thástáil i gcuid a haon den rogha seo. Cuirtear roinnt ceisteanna i nGearmáinis bunaithe ar an tionscnamh maidir le míniú agus soiléiriú a fháil. Ar deireadh ceistítear an t-iarrthóir faoina t(h)uairim faoi ábhar nó faoi théama níos leithne a mbeadh ceangal eatarthu agus an tionscnamh.

Bronntar marcanna ar chruinneas an fhoclóra agus na struchtúir a úsáideann an t-iarrthóir agus é /í ag cur síos ar a t(h)ionscnamh; **ní** ar chuma an tionscnaimh féin a bhronntar marcanna.

Níor mhar a chéile na caighdeáin a dtáinig scrúdaitheoirí trasna orthu. Rinneadh cur síos

iontach ar chuid de na tionscnaimh i nGearmáinis. Mar a deir scrúdaitheoir amháin "nuair a bhí spéis cheart phearsanta ag iarrthóirí ina dtionscnaimh bhí sé de nós acu labhairt níos bríomhaire agus níos nádúrtha fútha agus mar thoradh air sin bhí siad níos mó ar a gcompórd nuair a cuireadh a thuilleadh ceisteanna orthu faoin téama.". Ghnóthaigh iarrthóirí marcanna an-arda sa roinn seo má bhí an obair ullmhaithe go maith acu agus má bhí ceisteanna a raibh súil acu leo agus ceisteanna ar thuairimí faoin ábhar, cleachtaithe acu.

Thángthas trasna freisin ar iarrthóirí a chuir tionscnaimh i láthair a raibh an chosúlacht orthu nárbh iad a gcuid oibre féin a bhí iontu. Sna cásanna seo rinneadh cur i láthair an tionscnaimh i stíl nach raibh an tuin ná an fhabhraíocht cheart léi agus a mba rí-léir gurbh le stíl na scríbhneoireachta a bhain sí. Níos measa a d'éirigh leis na hiarrthóirí seo sna ceisteanna a lean an cur síos agus sna ceisteanna ar ábhar a bhain leis. Bhraith scrúdaitheoirí gurbh í an chúis a bhí leis seo nárbh 'leo féin' a raibh á rá acu.

I gcásanna áirithe níor bunaíodh na tionscnaimh ar ábhar as an nGearmáinis agus ní dearnadh aon iarracht lipéid i nGearmáinis shimplí a chur ar na hábhair a bhí sna tionscnaimh.

Ba cheart, mar sprioc idéalach, na tionscnaimh a bheith scríofa agus curtha i láthair i nGearmáinis shimplí ar thoipicí atá ar an siollabas agus a bhfuil suim ag na hiarrthóirí iontu. Ba chóir a mholadh d'iarrthóirí gan a dtionscnaimh a chur le chéile trí mheán an Bhéarla.

Moltar dá mbeadh deis ag iarrthóirí roinnt ama a chaitheamh i gceann de thíortha na sprioctheanga go dtapóidís an deis **toipic éigin a mbeadh spéis acu inti a aimsiú** agus eolas a bheadh ábharthach a bhailiú chun cur lena dtionscnaimh.

Mar a tharla leis an tsraith pictiúir bhí níos mó deacrachta ag iarrthóirí nár éirigh go maith leo go háirithe le ceisteanna ar shoiléiriú, ar mhíniú agus ar thuairimí faoin ábhar. Laige in ord na bhfocal, míchruinneas i bhfoirmeacha na mbriathra agus drochfhabhraíocht, na botúin ba choitianta.

Seo leanas liosta de Thoipicí Tionscnamh ar éirigh go maith leo i dtuairim na scrúdaitheoirí:

- *Die Berliner Mauer*
- *Checkpoint Charlie*
- *Der zweite Weltkrieg*
- *Das Oktoberfest*
- *Ausländer in Deutschland*
- *Jurgen Bauer (ein Deutscher, der in einer irischen Fabrik arbeitet.)*
- *Hitler*
- *Nachkriegsdeutschland*
- *Deutsche Feste*
- *Weihnachten in Deutschland*
- *Märchen der Brüder Grimm*
- *Bach*
- *Goethe*
- *Schumacher*
- *Die Deutsche Weinstrasse*
- *Die ehemalige DDR*
- *Goethes Liebesgedichte*
- *Das Deutsche Schulsystem*
- *München, Köln, Berlin, Dresden, Wien etc.*
- *Deutschland durch irische Augen. (Suirbhé ab ea é seo ar ghrúpa scoláirí a raibh taithí faighte acu ar an nGearmáin, ar a teanga agus ar a daonra agus ceann eile ar ghrúpa nach raibh an taithí seo acu.)*

-

ROINN 3: RÓLPHLÉ:

Cumarsáid Éifeachtach i gcomhlíonadh na dtascanna **20 marc**

(5 tasc x 4 marc)

Foclóir agus Cruinneas: **10 marc**

Tástáileann an rólphlé na hiarrthóirí i suíomhanna mar a bhféadfaidís a bheith agus iad ag labhairt le cainteoirí dúchasacha Gearmáinise. Leagtar an bhéim is mó sa roinn seo ar chumarsáid éifeachtach. Cuid de seo, gan aon dabht, is ea smacht air agus cruinnúsáid foclóra.

Chomhlíon roinnt mhaith iarrthóirí a dtascanna go han-ábailta; léiríodar an-bhua teanga, líofacht agus cruinneas. D'éirigh le roinnt eile nach raibh ach smacht theoranta ar an teanga acu ach a chuir a gcuid freagraí in oiriúint go héifeachtach do cheisteanna an scrúdaitheora, marcanna arda a ghnóthú. Iarrthóirí ab ea iad siúd a bhí ullmhaithe go han-mhaith agus a raibh sé soiléir orthu go mbíodh rólphlé in úsáid mar pháirt leanúnach dá gcuid foghlama.

Ba mhinic a tharla sé nuair a d'éiligh struchtúr nó cur i bhfeidhm an rólphlé go gcaithfeadh an scrúdaitheoir cur isteach ar an iarrthóir le go mbeadh an comhrá níos nádúrtha agus go bhféadfaí an comhrá a bhogadh ar aghaidh chuig pointe eile, gurbh amhlaidh a chuaigh roinnt de na hiarrthóirí isteach díreach sa chéad phointe eile ar chárta an rólphlé rud a d'fhág nár tharla aon comhrá nádúrtha. Tarraingíonn sé seo in aghaidh na dea-chumarsáide agus is fadhb amháin í a bhaineann le rólphléanna a bheith faighte ag na hiarrthóirí roimh ré. **Meabhraítear** d'iarrthóirí a bheith san airdeall go bhfuil comhrá ceart idir beirt riachtanach chun gach tasc a chomhlíonadh agus tagairt á dhéanamh acu don chárta an rólphlé le linn na trialach.

Bhí líon mór iarrthóirí a ndeachaigh eochairfhocail don rólphlé ó mheabhair orthu cé go raibh siad scríofa síos ar an gcárta os a gcomhair amach. Bhí sé de mhí-ádh ar na hiarrthóirí seo a bheith ag brath rómhór ar an leagan Béarla agus gan dóthain cleachtaidh a bheith déanta acu ar an leagan Gearmáinise.

Bhí céadatán beag d'iarrthóirí ann a thug le tuiscint gurbh í sin an chéad uair a leagadar súil ar an ábhar. Bhí sé de nós acu siúd focail a rá amach de chárta an rólphlé rud a d'fhág a gcuid Gearmáinise as riocht agus gan leanúnachas. Ar an taobh eile den scéal eile bhí scrúdaitheoir amháin a dúirt "gur éirigh le roinnt iarrthóirí laga a bhí ullmhaithe go maith marcanna arda a ghnóthú ar an rólphlé agus ar an gcur síos ar an tsraith pictiúir."

Bhí an chosúlacht air gur oibrigh rólphléanna **O1**, "*Zeuge eines Unfalls*", agus **L1**, "*Ankunft bei der Gastfamilie*", go maith ar gach bealach, cé gur dhearmad roinnt iarrthóirí an chúis a thug orthu a theacht chuig stáisiún na bpoilíní, a lua, agus iad ag tosú ar an gcéad cheann, i.e. "*Ich habe einen Unfall gesehen und möchte eine Zeugenaussage machen*".

Ba mhinic a d'fhreagair iarrthóirí an teileafón i nGearmáin i rólphlé **K1**, "*In einer Sprachschule*"

(a bhí suite in Éirinn). Bhí sé seo beagán as corr (an bhféadfadh fios a bheith acu gurbh ó chainteoir Gearmáinise an glaoch?) ach i ndáiríre níor chuir sé isteach ar mharcanna na n-iarrthóirí.

Rinne roinnt scrúdaitheoirí tagairt do N1, "Beim Einkaufen", agus luadar go raibh sé deacair ar roinnt iarrthóirí ar leith. Ach dúirt scrúdaitheoir eile: "Bhí iarrthóirí ábalta an cás a lámhseáil go maith agus ní rabhadar sásta a gcaipín a chaitheamh leis chomh héasca sin; dúradar rudaí mar *"Ich will doch mein Geld zurück"* nó *"Das darf doch nicht wahr sein!"*

N.B. Bhain roinnt iarrthóirí úsáid as "du" nuair ba "Sie" an fhoirm oiriúnach m.sh. i rólphléanna O1, K1 agus N1, ach bhí an ghné seo i gceart ag a bhformhór. Theip ar chuid eile freagraí feiliúnacha a thabhairt ar an scrúdaitheoir nuair a bhris sé isteach ar an gcaint; leanadar ar aghaidh ag tabhairt freagraí a bhí ullmhaithe acu ba chuma cén cheist a chuirfí orthu.

- Ní mór d'iarrthóirí fios a bheith acu go gcaithfidh siad éisteacht lena bhfuil á rá ag an scrúdaitheoir agus freisin tosú ar fhreagraí a chleachtadh roimh ré a bheadh éagsúil agus feiliúnach.
- Ní mór d'iarrthóirí abairtí úsáideacha a fhoghlaim chun rólphléanna a thosú agus a chríochnú m.sh. *"Darf ich kurz mit Ihnen sprechen?"* nó *"Vielen Dank für Ihre Hilfe."*
- Cuireann úsáid abairtí deimhneacha mar *"Ich bestehe aber darauf"* nó *"Das geht einfach nicht"* le fire ach a n-úsáid **a bheith ábharthach**, agus ardaíonn siad muinín na n-iarrthóirí.
- Teastaíonn an-chleachtadh ó iarrthóirí i bhfuaimniú na bhfocal úd ar chártaí na rólphléanna a mbíonn deacracht acu leo. Tá seo fiorthábhachtach maidir le comhfhocail fhada. Seo leanas liosta d'fhocail a raibh deacracht ag iarrthóirí leo i mbliana: *Fortgeschrittene, Busverbindung, Wohngemeinschaft, Studentenwohnheim, Zeugenaussage, Kulturveranstaltungen*. Bhí a mhalairt d'fhocail a bhí an-oiriúnach ag roinnt iarrthóirí an-chliste agus is **iontach** an straitéis chumarsáideach é úsáid a bhaint as gearrchuntas chun déileáil le suíomhanna rólphléanna.

Botúin a tharlaíonn síos tríd:

Fabhraíocht:

- Gan Umlaut a bheith á fhuaimniú i *Mädchen, spät, Fächer, München, Universität, ärgerlich, Küche* nó *Brüder* (iolra).

- *Ich* á fhuaimniú mar *Ick*
- *Schwester* fuaimnithe go mícheart mar *Schwister*
- *Schreit* fuaimnithe go mícheart mar *schriet*, *Abschied* mar *Abscheid* &rl.

Cur isteach ón mháthairtheanga:

- *stehen* measctha le *wohnen* m.sh. " *Ich stehe in einer Jugendherberge*".
- *lernen* measctha le *studieren*
- *spenden* le *ausgeben* (Geld)
- *Klasse* le *Unterrichtsstunde*
- *teuer* le *müde*
- *der ist* le *es gibt*
- *Ich will* in úsáid in ionad *ich werde* + *infinideach*.

Foclóir bunúsach agus nathanna cainte:

- *Dorf* measctha le *dort*
- *Kuchen* le *Küche*
- *Laufmasche* athraithe go *Laufmaschine*
- *Austausch* athraithe go *Auftausch*
- *Geburtsdatum* measctha le *Geburtstag*
- *Ich gehe zu Hause* ar *nach Hause*
- Míthuisicint idir *Sie* agus *sie* – sí/siad
- Úsáid mhícheart as *gern* m.sh. mar fhreagra ar an gceist "Was haben Sie gestern gemacht"? seo a dúradh "Ich lese gern" nó "ich sehe gern fern".
- Úsáid "Ich möchte" in ionad "Ich mag" m.sh. " Ich lerne Deutsch denn ich möchte Fremdsprachen".

Canúint, Tuin:

- Go maith tríd is tríd; unordentlich raite go minic ar unordentlich, arbeitet ar arbeitet, Musik ar Musik agus Grammatik ar Grammatik.

Comhairle ghinearálta do mhúinteoirí:

- Dlús a chur le húsáid na Gearmáinise sa seomra ranga agus an chaint a bheith mar chuid de

na príomhscrúduithe scoile ón gcéad bhliain ar aghaidh.

- A bheith dian ar chruinneas fabhraíochta. Ní máistreacht go cleachtadh!
- Bíodh rólphlé mar chuid den mhúinteoireacht ranga ón tús.
- Simpligh an t-ábhar amach is amach do na hiarrthóirí siúd a mbíonn deacracht acu. Níl ar a gcumas ábhar atá deacair a láimhseáil.
- Úsáid *Sie* sa chaint le hiarrthóirí sinsearacha agus cleachtaidís an dá úsáid seo sa chaint - *du* agus *Sie*..
- Bíodh tús áite ag cleachtadh ord na bhfocal. Tosaigh sa tSraith Shóisearach.
- Spreag iarrthóirí ceangal Idirlín a dhéanamh agus teagmháil agus cairdeas a dhéanamh le lucht labhartha na Gearmáinise.

Comhairle do mhúinteoirí agus do bhainisteoirí:

Bhí scrúdaitheoirí an-bhuíoch as an bhfáilte agus as an gcaoi ar caitheadh leo sna scoileanna agus as an iarracht a rinneadh próiseas an scrúdaithe a éascú ar leas na n-iarrthóirí.

Ní mór na pointí seo a leanas a mheabhú don uimhir bheag scoileanna nach raibh na coinníollacha chomh hiontach sin iontu:

- Liosta an Ord Inniúlachta (**M.L.10**) a bheith réitithe don scrúdaitheoir nuair a shroicheann sé/sí an scoil. Ba choir gur measúnú ar chumas **labhartha** na n-iarrthóirí sa Ghearmáinis a bheadh anseo. Is fearr na hiarrthóirí a sheoladh isteach chuig an scrúdú in ord aibíteach agus ní in ord cumas labhartha.
- Tá sé riachtanach go mbualfadh an scrúdaitheoir le gach duine de na hiarrthóirí le chéile faoi chomhair seisiún beag comhairleacháin sula dtosaíonn na trialacha aonaracha cainte. Tugann an scrúdaitheoir gearrchuntas ar a dtarlaíonn, cuireann sé/sí na hiarrthóirí ar a suaimhneas, faigheann sé/sí amach cé a mbíonn An Tionscnamh roghnaithe aige (más ann dá léithéidí) agus caitheann sé/sí sracfhéachaint ar a dtionscnaimh.
- Bíodh seomra réitithe sa chuid is ciúine is is féidir é sa scoil don scrúdaitheoir. Cas de aon ghléas idirchumarsáide san ionad ina mbeidh an scrúdú ar siúl. Murar féidir sin a dhéanamh ná bíodís in úsáid fad is atá na scrúduithe cainte ar siúl.
- Cinntigh go bhfuil cothabháil cheart déanta ar an teipthaiheadán atá á sholáthar agat agus go bhfuil áis taifeadta agus áiritheoir air.
- Leag béim ar a thábhachtaí is atá do scoláirí a bheith i láthair go pionteáilte do chruinniú an

scrúdaitheora leis na hiarrthóirí agus dá dtrialacha aonarcha féin.

Tugadh mioneolas ar laigí iarrthóirí sa Tuarascáil seo. Rinneadh seo d'fhonn cuidiú le múinteoirí. Chun a bheith críochnúil faoi chúrsaí ní mór aitheantas a thabhairt don obair mhór atá á déanamh ag múinteoirí ar fud na tíre. Tá go leor scoláirí atá á múineadh ag múinteoirí a chuireann iad féin i dteagmháil le cleachtais mhaithe teanga go rialta agus a bhaineann barr líofachta amach sa Ghearmáinis. Ní bheadh deacracht ar bith acu cumarsáid a dhéanamh i nGearmáinis i bpobal Gearmánach. A chonách sin oraibh go léir!

An ráiteas deireanach ó scrúdaitheoir:

"Bhain mé sásamh as mo chuid oibre mar scrúdaitheoir. Taithí an-mhaithe a bhí a bheith ag cur an oiread sin scoláirí a bhí ullmhaithe go maith agus a labhair an Ghearmáinis chomh nádúrtha agus chomh muiníneach sin. Gné an-taitneamhach de mo chuid oibre ab ea na scoláirí ciúine a fheiceáil ag teacht amach astu féin de réir mar a bhí an t-agallamh ag dul ar aghaidh."